

Domestic bill. Domácí směnka. Směnka, která je splatná ve státě, ve kterém byla vydána, na rozdíl od zahraniční směnky, která je splatná v jiném státě.

Domestic corporation. Domácí korporace. Společnost, která je založena a zaregistrována v konkrétním jednotlivém státě, je v tomto státě považována za domácí korporaci tohoto státu. Termín je používán v protikladu k zahraniční korporaci, která byla zaregistrována v jiném státě, teritoriu či zemi. Pro daňové účely korporace, vytvořená ve Spojených státech nebo podle zákona Spojených států, nebo jednotlivého státu či teritoria USA. I.R.C. § 7701(a)(4) (Zákoník o vnitřních daních). *Porovnej s Foreign corporation.*

Domestic courts. Domácí soudy. Soudy, které se nacházejí a vykonávají jurisdikci v sídle či bydlišti strany.

Domestic exports. Zboží původně vyrostlé či vyrobené ve Spojených státech, na rozdíl od zboží původně dovezeného a pak reexportovaného.

Domestic International Sales Corporation (DISC). Domácí korporace pro mezinárodní prodej. Americká korporace, obvykle filiálka, jejíž příjem plyne převážně z exportu. Daň z příjmu na určitou procentní sazbu zisku DISC je obvykle odložena, což se projevuje obecně v nižší celkové společné dani pro mateřskou společnost, než jaká by jinak musela být placena. I.R.C. § 991 a násl. (Zákoník o vnitřních daních).

Domestic jurisdiction. Domácí jurisdikce. Moc soudu nad osobou nebo jednáním v mezích jeho okresu (obvodu) nebo státu.

Domestic relations. Domácí vztahy. Právní odvětví nebo obor, jež se zabývá záležitostmi domácnosti či rodiny včetně rozvodu, rozvodu od stolu a lože, opatrovnictví, výživného a adopce.

Domestic servant. Sluha v domácnosti. Osoba najatá nebo zaměstnaná především k plnění domácích povinností a výkonu domácích prací, k údržbě domu, a k péči o členy domácnosti a jejich pohodlí. Hardware Dealers Mut. Fire Ins. Co. v. King, Tex. Civ. App., 408 S.W.2d 790, 791. *Viz také Domestic.*

Domesticus. Ve starém evropském právu hofmistr (*seneschal*), majordomus; pomocník soudce; přísedící (*assessor* — *viz tam*).

Domellus. Ve starém anglickém právu lepší sluha v klášteře; také pojmenování levobočka krále.

Domicile. Domicil. Trvalé bydliště, sídlo. Zákonný domov osoby. Místo, kde má člověk svůj opravdový, ustálený a trvalý domov a hlavní bydliště a kam, kdykoliv je nepřítomen, má úmysl se vrátit. Smith v. Smith, 206 Pa. Super. 310, 213 A.2d 94. Obecně fyzická přítomnost uvnitř jednoho státu a úmysl osoby, aby se tento stát stal jejím domovem, jsou požadavky k založení domova v něm. Montoya v. Collier, 85 N.M. 356, 512 P.2d 684, 686. Trvalé bydliště osoby nebo místo, na které se chce vrátit, byť by v současnosti bydlela někde jinde. Osoba může mít více bydlišť, ale jenom jedno trvalé. Zákonné bydliště osoby je důležitější než aktuální bydliště, protože je často kontrolováno daňovými úřady a je také určující pro to, kde osoba může uplatnit své volební právo i jiná práva a výsady. Založené, stanovené, permanentní či normální bydliště osoby, na rozdíl od jejího dočasného a přechodného, byť skutečného místa pobytu. Je to její legální bydliště, na rozdíl od dočasného místa

pobytu; nebo její domov (domicil), na rozdíl od místa, kam ji může povolát její obchod nebo potěšení. *Viz také Abode; Residence.*

„Občanství“ (citizenship), „bydliště“ (habitaney) a „rezidence“ (residence) jsou rozdílná slova, která v konkrétních případech mohou znamenat totéž co „domov“ („domicile“), zatím co v jiné souvislosti mohou mít rozdílné významy.

„Residence“ znamená žít v určité lokalitě, zatímco „domicile“ znamená žít v této lokalitě s úmyslem učinit ji stálým a trvalým domovem. Schreiner v. Schreiner, Tex. Civ. App., 502 S.W.2d 840, 843.

Pokud jde o federální jurisdikci založenou na tom, že sporné strany jsou občany různých států (diversity jurisdiction), „citizenship“ (občanství) a „domicile“ (domov) jsou synonyma. Hendry v. Masonite Corp., C. A. Miss., 455 F.2d 955.

Commercial domicile. Domicil, sídlo podniku. Sídlo podniku získané udržováním obchodního podniku. Pojem používaný proto, aby majetek nebo činnost společnosti, která v místě nesídlí, mohl zdaňovat stát, v němž společnost vyvíjela své řídicí aktivity v množství a charakteru dostačujícím k tomu, aby ve státě nesídlící společnost si nemohla stěžovat, že zdanění jejich aktivit a majetku umístěného mimo hranice zdaňujícího státu je zbavováním majetku bez řádného soudního procesu (due process of law). North Baton Rouge Development Co., Inc. v. Collector of Revenue, La., 304 So.2d 293, 297.

Corporate domicile. Domicil, sídlo společnosti, statutární sídlo. Místo, které právo považuje za ústředí obchodních záležitostí a místo, kde společnost plní své funkce. *Viz také Commercial domicile, výše.*

Domicile of choice. Zvolený domicil. Podstatnými náležitostmi zvoleného domicilu jsou fakt fyzické přítomnosti v místě a úmysl toto místo učinit svým domovem. New York Trust Co. v. Riley, 24 Del Ch. 354, 16 A.2d 772, 776, 783, 785.

Domicile of origin. Domov původu. Domov rodičů. Domicil, který vzniká narozením člověka a jeho vztahy. Domicil rodičů v době, kdy se člověk narodil, neboli „domicil původu“ tvoří domov dítěte, který trvá, dokud, není opuštěn nebo dokud osoba nezíská nový domov jinde. Struble v. Struble, Tex. Civ. App., 177 S.W.2d 279, 283.

Domicile of succession. Domicil při dědické posloupnosti. Na rozdíl od obchodního, politického nebo soudního sídla, současné bydliště osoby v rámci jurisdikce určitého soudu, které je takové povahy, že v souladu se stanovenými principy práva se jím bude řídit úspěch jejího movitého majetku.

Domicile of trustee. Sídlo svěřenského správce, kurátora. Domicil soudního orgánu, který kurátora ustanovil, je také domicilem kurátora.

Elected domicile. Udaný, ve smlouvě zakotvený domicil. Domicil stran zakotvený ve smlouvě mezi nimi pro účely takové smlouvy.

Foreign domicile. Cizí domicil, domicil v cizině. Sídlo, které si občan nebo poddaný jednoho státu zřídí na území jiného státu.

Matrimonial domicile. Domicil manželů. Místo, kde manželé zřídili svůj domov, ve kterém žijí v manželském svazku a realizují manželskou smlouvu.

Municipal domicile. Domicil v místě. Sídlo nebo trvalé bydliště, které na rozdíl od domova či trvalého bydliště na území některého státu („national domicile“) či domova nebo trvalého bydliště v některém členském státě Unie („quasi national domicile“), /viz tato hesla níže/, znamená domov či trvalé bydliště v okrese, městě nebo obci.

National domicile. Domov či trvalé bydliště na území jednoho státu, které nemá vztah k nějaké zvláštní lokalitě nebo k nějaké územně správní jednotce státu.

Natural domicile. Přirozený domov. Totéž jako domicil původu nebo domicil podle místa narození.

Necessary domicile. Domicil ze zákona. Sídlo nebo trvalé bydliště ze zákona na rozdíl od sídla či trvalého bydliště (domicilu) dobrovolně zřízeného nebo zvoleného.

Quasi national domicile. Sídlo či trvalé bydliště v některém členském státě Unie. *Viz také National domicile výše.*

Domiciled. Usídlený, mající domicil. Někde usazený; příslušející k danému státu nebo jurisdikci podle domovského práva.

Domiciliary. Týkající se domicilu; vztahující se k domicilu někoho. Existující nebo vytvořený v souvislosti s domicilem sporné strany nebo zesnulého, nebo s tímto domicilem spojený.

Domiciliary administration. Správa podle místa trvalého bydliště. Správa pozůstalosti ve státě, kde osoba sídlila v době své smrti, je považována za primární správu a je obvykle nazývána „domiciliary administration“ — správa podle místa trvalého bydliště. First Nat. Bank v. Blessing, 231 Mo. App. 288, 98 S.W.2d 149, 151.

Domiciliate. Usadit se. Usídlit se. Zřídit si někde domicil; usídlit se v daném místě. Zajistit domov či trvalé bydliště pro někoho, kdo bydlel jinde a následoval druhého do jeho domova (domicilu).

Domiciliation. Ve španělském právu získání domovského práva a postavení skoro ekvivalentního s naturalizací, kterého může být dosaženo, jestliže se uchazeč narodil v království, obrátil se na katolickou víru, trvale se usídlil v nějaké osadě a oženil se s domorodou ženou a připoutal se k půdě tím, že zakoupil nebo jinak získal nemovitý majetek.

Domicilium. Lat. Domicile (*viz tam*).

Domigerium. Ve starém anglickém právu moc nad někým; také nebezpečí.

Domina (dame). Titul dávaný úctyhodným ženám, které za starodávna držely panství na základě vlastního dědického práva.

Dominant estate or tenement. Dominantní držba. Půda, která těží ze služebnosti druhého (obvykle sousedního) majetku. Půda, ke které patří služebnost, která existuje proto, aby jí prospívala. Termín používaný v kontinentálním a skotském právu a později i v právu USA a členských států, který se vztahuje ke služebnostem a který znamená držbu nebo subjekt, v jehož prospěch byla služebnost zřízena; ustanovena; držba, která je zatížena služebností, se nazývá „služebná držba“ (servient tenement). Konkrétní pozemek, kterému přináší služebnost, již je zatížena služebnou držbou.

Vlastník dominantní držby je oprávněn mít prospěch z oprávněného využívání služebnosti služebné držby. V takovém případě se o služebnou držbu říká, že přísluší k dominantní držbě. *Viz také Servient tenement.*

Dominant tenant. Dominantní nájemce. Osoba, která má prospěch ze služebnosti.

Dominant theme. Hlavní téma. Ve smyslu požadavku, že dříve, než může být jakýkoli materiál shledán obscénním, musí hlavní téma materiálu vzatého jako celek působit na chlípný zájem v sexu, to znamená převažující, klíčovou, hlavní a vše ostatní, ovlivňující myšlenku. State ex rel. Dowd v. „Pay the Baby Sitter“, Com. Pl., 31 Ohio Misc. 208, 287 N.E.2d 650, 654. *Viz také Obscene; Obscenity.*

Dominate. Ovládat. Vládnout. Humble Oil & Refining Co. v. National Labor Relations Board, C.C.A. 5, 113 F.2d 85, 88, 90.

Dominatio. Ve starém anglickém právu hodnota nebo pravomoc lorda.

Domical. Nedělní. To, co ukazuje na den Páně čili neděli.

Domicide. Usmrcení vlastního pána.

Domicum. Lat. Panství; svobodný dědičný statek (demesne). To, nad čím má někdo panství, či vlastnické právo. To, co zůstává pod přímým dohledem a kontrolou majitele panství. V Domesday Book (pozemková kniha Anglie z r. 1086, doslova Kniha posledního soudu) znamená „Domicum“ domácí hospodářství na rozdíl od pachtu nájemce.

Majetek; panství; cokoli náležející majiteli panství. V církevním právu kostel nebo jakákoli jiná budova zasvěcená Bohu.

Domicum antiquum. Ve starém anglickém právu stará držba (demesne).

Dominio. Šp. Ve španělském právu termín odpovídající nejuplněnějšímu vlastnickému právu. Slovo je odvozeno z latinského *dominium* (*viz tam*). *Dominio alto*, výhradní panství (eminent domain); *dominio directo*, přímé vlastnictví; *dominio util*, užitkové vlastnictví.

Dominion. Vláda nad něčím. Nadvláda. Všeobecně přijatá definice „dominia“ je dokonalá kontrola na základě vlastnického práva. Slovo zahrnuje jak právní nárok, tak i držbu, a ukazuje se, že vyžaduje úplnou kontrolu nad dispozičním právem. Eastex Aviation, Inc. v. Sperry & Hutchinson Co., C. A. Tex., 522 F.2d 1299, 1307. Právní nárok k předmětu vlastnictví (k vlastněné věci), který vzniká z dispozičního práva a z práva ho nárokovat.

Svrchovanost; jako např. panství nad mořem nebo nad územím.

V kontinentálním právu, ve vztahu k subjektivnímu právu k majetku, jež se převádí prodejem, se dominion označuje jako buď přímé (proximate) nebo nepřímé (remote). Přímé panství nad věcí získává kupující, který nabytí jak vlastnictví, tak držby věci, nepřímé označuje jeho oprávnění, když legitimně získal vlastnictví věci, ale věc sama mu nebyla odevzdána.

Viz také Ownership; Title.

Dominium. Vlastnictví, vlastnické právo. V kontinentálním a starém anglickém právu vlastnictví; majetek v nejširším smyslu, jak právo k majetku, tak i právo na jeho držbu nebo užití.

Pouhé vlastnické právo bez držby a práva požívacího (ususfructus). Právo, které má majitel panství na dědičný pozemkový majetek svého nájemce.

Svrchovanost či vláda nad něčím. *Dominium maris*, svrchovanost nad mořem.

Dominium directum. Přímé (vrchní) vlastnictví. V kontinentálním právu přesně vymezené vlastnictví; vlastnictví, které bylo založeno podle přesně formulovaného práva, na rozdíl od ekvity. V pozdějším právu je to majetek bez užívání; právo majitele panství. Ve feudálním právu vlastnické právo nebo vlastnictví jako takové; Právo lenního pána na rozdíl od práva jeho vazala či nájemce. Nárok nebo majetek, o kterém se předpokládá, že ho anglický panovník má, pokud jde o všechny pozemky v království, ať už mu jako nejvyššímu pánu patří přímo nebo zprostředkovaně.

Dominium directum et utile. Úplné a absolutní vlastnictví majetku; jednota nároku a výhradního užívání.

Dominium eminens. Výhradní vlastnictví (eminent domain).

Dominium non potest esse in pendentii. Vlastnictví nemůže být přerušeno, tj. nemůže být o něm nerozhodnuto.

Dominium plenum. Úplné vlastnictví; jednota *dominium directum* (přímé vlastnictví) a *dominium utile* (užitkové vlastnictví).

Dominium utile. Užitkové vlastnictví. V kontinentálním právu vlastnictví na základě ekvity neboli prétorského práva; v pozdějším právu užívání bez vlastnictví; právo nájemce. Ve feudálním právu vlastnictví přinášející užitek; užívání majetku bez práva zcizení, nebo právo využívat a mít prospěch z půdy, na rozdíl od *dominium directum* (viz tam) či vlastnictví půdy samé; právo vazala nebo nájemce.

Domino volente. Lat. Se souhlasem vlastníka.

Dominus. Pán. Ve feudálním a církevním právu pán (lord) neboli feudální lenní pán. *Dominus rex*, král; titul krále jako nejvyššího pána. *Dominus capitalis*, nejvyšší pán. *Dominus medius* vazal, který je současně středním lenním pánem (mesne). *Dominus ligius*, lenní pán či suverén.

Lord nebo sir; titul označující vysoké společenské postavení. Obvykle označoval rytíře nebo duchovního; někdy se dával muži vynikajících vlastností, ačkoli nebyl rytířem, zejména jestliže byl majitelem panství.

Majitel či vlastník nějaké věci na rozdíl od toho, kdo jí pouze užíval. Pán nebo představený, na rozdíl od zmocněnce (agent) či právního zástupce (attorney).

V kontinentálním právu manžel; rodina.

Dominus capitalis loco haereditis habetur, quoties per defectum vel delictum extinguitur sanguis sui tenentis. Nejvyšší pán zaujme místo dědice vždy, kdy rod nájemce vymře nedostatkem potomků nebo zločinem.

Dominus litis. Lat. Pán sporu; ten, kdo ovládá spor; tj. osoba, která je opravdu a přímo na sporu zainteresována jako strana, na rozdíl od právního zástupce či obhájce. Termín se ale také aplikuje na toho, kdo, ač původně stranou nebyl, se jí stal, ať už tím, že do sporu vstoupil nebo jinak, a převzal veškerou kontrolu nad jednou stranou a odpovědnost za ni a soud s ním jedná jako s tím, kdo odpovídá za náklady. Virginia Electric & Power Co. v. Bowers, 181 Va. 542, 25 S.E.2d 361, 363.

Dominus navis. V kontinentálním právu majitel plavidla.

Dominus non maritabit pupillum nisi semel. Lenní pán může svého svěřence oženit (svou svěřenkyni provdat) jen jednou.

Dominus rex nullum habere potest parem, multo minus superiorem. Král nemůže mít sobě rovného, tím méně nadřízeného.

Domitae. Lat. Krotký; zdomácnělý; ochočený. Aplikováno na domácí zvířata, která mohou být v absolutním vlastnictví člověka. 2 Bl. Comm. 391.

Dommages interets. Ve francouzském právu náhrada škody, odškodnění.

Domo reparanda. Aby byl opraven dům. Writ vydaný někomu proti jeho sousedu, jehož dům hrozí zřícením, a ten jemuž byl writ vydán, se obává poškození svého vlastního domu a zranění.

Dom. Proc. Zkratka pro *Domus Procerum* či *Domo procerum*; anglická Sněmovna lordů. Někdy zkracováno D. P.

Domus. Lat. Dům. V kontinentálním a starém anglickém právu dům nebo obydlí; usedlost. Shreveport Long Leaf Lumber Co. v. Wilson, D. C. La., 38 F. Supp. 629, 631. Viz Domicile.

Domus conversorum. Dům obrácených (na křesťanskou víru); dům konvertitů. Starobylý dům vystavěný nebo určený králem Jindřichem III. pro Židy, kteří byli obráćeni na křesťanskou víru; ale král Eduard III., který vyhnal Židy z království, určil toto místo pro úschovu svitků a záznamů kancléřství.

Domus Dei. Dům Boží; jméno dávané mnohým nemocnicím a náboženským domům.

Domus procerum. Sněmovna lordů, zkracováno na *Dom. Proc.*, či *D.P.*

Domus sua cuique est tutissimum refugium. Každému člověku je jeho vlastní dům nejbezpečnějším útočištěm. Každému člověku je jeho dům hradem a pevností, jak k jeho obraně proti škodám a násilí, tak k jeho odpočinku. Obytný dům člověka je jeho hradem nejen pro jeho osobní ochranu, ale také pro ochranu jeho rodiny a majetku v něm.

Domus tutissimum cuique refugium atque receptaculum sit. Dům člověka by měl být jeho nejbezpečnějším útočištěm a zástitou. Každému je jeho obydlí nenarušitelným azylem. Pravidlo římského práva.

Dona clandestina sunt semper suspiciosa. Tajné dary jsou vždy podezřelé.

Donari videtur, quod nullo jure cogente conceditur. Věc je považována za darovanou, je-li poskytnuta jinak než na základě oprávnění, než účinkem práva (považováno za darované je to, co bylo poskytnuto, aniž to právo vyžaduje).

Donatarius. Obdarovaný; (donee) ten, komu bylo něco darováno. Viz Donee.

Donated stock. Darovaný akciový kapitál. Cenné papíry darované společnosti jejími vlastními akcionáři obvykle pro opětný prodej.

Donated surplus. Darovaný přebytek. Příspěvek na majetek společnosti, obvykle ve formě akcií od jejich vlastních akcionářů.

Donatio. Dar. Převod právního titulu k majetku na někoho, kdo ho obdrží, aniž by za něj zaplatil. Akt, kterým vlastník věci dobrovolně převádí právní titul k ní a její držbu na někoho jiného bez jakéhokoliv protiplnění.

V kontinentálním právu (převzatém v tomto směru do anglického a amerického práva) jsou dary buď *inter vivos* (mezi živými) nebo *mortis causa* (pro případ smrti). Pokud jde o tyto formy, viz níže. *Donatio* či dar mezi živými se nazývá *donatio mera* či *pura*, když jde o prostý dar bez donucení nebo protiplnění, tj. dar, který závisí výlučně na velkomyšlnosti dárce, jako je tomu v případě většiny darů pro dobročinné účely. Když je dáván jako odměna za prokázané služby, ale pořád ještě ne z právního přinucení, jako je případ penzí a převodu pozemků, je nazýváno *donatio remuneratoria*. *Donatio sub modo* (nebo *modalis*) je dar poskytovaný k dosažení nějakého speciálního cíle nebo s podmínkou, že obdarovaný učiní něco, ne však speciálně ve prospěch dárce, jako v případě vybavení nemocnice, koleji, atd., spojeného s podmínkou že bude instalováno a udržováno. Používány jsou také následující termíny: *Donatio conditionalis*, podmíněný dar; *donatio relata*, dar učiněný ve vztahu k nějaké již poskytnuté službě, *Donatio stricta et coarctura*, omezený dar, jako je tomu v případě darování omezeného jen na potomky v přímé řadě.

Donatio causa mortis. Darování movitého majetku, učiněné tím, kdo očekává blížící se smrt, a to s podmínkou, že dárce skutečně zemře; prokázání daru vyžaduje důkaz o jeho skutečném odevzdání. Scherer v. Hyland, 75 N.J. 127, 380 A.2d 698, 700. Viz *Donatio mortis causa*.

Donatio inofficiosa. Dar nerespektující povinnosti, které má dárce; darování tak velké části dárceva majetku, že je zmenšen dědický podíl jeho dědiců.

Donatio inter vivos. Dar mezi živými. Obvyklé darování jedné osoby osobě druhé. Termín odvozený z kontinentálního práva. Darování *inter vivos* je akt, kterým se dárce nyní a navždycky neodvolatelně zbavuje darované věci ve prospěch obdarovaného, který ji přijímá.

Jsou tři druhy „darů mezi živými“, jmenovitě dobrovolné dary („gratuitous donations“), dary zatížené závazkem nebo povinností („onerous donations“) a odměňující dary („remunerative donations“), první je založen pouze na velkodušnosti, druhý je zatížen úkoly uloženými dárce a třetí představuje odměnu za prokázané služby. White v. White, La. App., 7 So.2d 255, 257.

Donatio mortis causa. Darování pro případ smrti. Darování, které činí nemocná osoba, když, očekávajíc svou smrt, předá nebo zařídí, aby byly druhému předány do vlastnictví jakékoli věci dárce, v případě, že zemře. Kontinentální právo definuje takové darování jako darování v očekávání smrti; jako v případě, kdy je cokoli darováno pod podmínkou, že, když dárce zemře, obdarovaný bude dar vlastnit absolutně nebo ho vrátí, kdyby dárce přežil nebo kdyby litoval, že dar učinil, nebo kdyby obdarovaný zemřel dříve než dárce. Dar učiněný v předtuše smrti je dar učiněný v očekávání smrti, ve strachu z ní nebo u vědomí jejího nebezpečí a s úmyslem, že dar bude platný pouze v případě smrti dárce. Darování *mortis causa* je akt, který nabude platnosti, když už dárce neexistuje, kterým se dárce zbavuje celého svého majetku nebo jeho části, a akt, který je odvolatelný. Viz *Contemplation of death*.

Donation. Dar. (viz tam). Viz *Donatio*.

V církevním právu způsob, jak získat prospěch samou darovací smlouvou, bez jmenování do benefícia a bez uvedení do duchovní funkce čili investitury.

Donation lands. Pozemky udělené z veřejného vlastnictví do individuálního jako dar (zejména chudým a potřebným) nebo jako dar vůbec (bounty, gift, donation); zejména v rané historii Pensylvánie pozemky takto udělené vojákům, kteří se účastnili války za nezávislost.

Donatio non presumitur. Darování se nepředpokládá; nelze vycházet z právní domněnky, že něco bylo darováno.

Donationum alia perfecta, alia incepta et non perfecta, ut si donatio lecta fuit concessa, ac traditio nondum fuerit subsecuta. Některé dary jsou perfektní, mající všechny právní náležitosti, jiné nastávající a nemající všechny právní náležitosti, jako dar, který byl slíben a přijat, ale k jeho předání pak nedošlo.

Donatio perficitur possessione accipientis. Dar je perfektní (uskutečněný), má-li ho obdarovaný v držbě. Dar je neúplný, dokud držba nepřešla.

Donatio principis intelligitur sine praejudicio terti. Rozumí se, že dar vladaře nepoškozuje třetí stranu.

Donatio propter nuptias. Darování vzhledem k uzavření manželství. V římském právu dar ženicha nevěstě v očekávání manželství a k zajištění jejího *dos* (věna) byl nazýváno „*donatio ante nuptias*“ (darování před manželstvím); ale na základě nařízení císaře Justiniána mohl být takový dar poskytnut jak před uzavřením manželství, tak i po něm, a v tom případě se nazýval „*donatio propter nuptias*“).

Donative advowson. Převedení prebendy darováním. V církevním právu druh udílení církevní prebendy, při němž užitek se na duchovního převádí darováním ze strany patrona, bez jmenování do benefícia a bez uvedení do duchovní funkce čili investitury. 2 Bl. Comm. 23.

Donative trust. Darované svěřenství. Svěřenství vytvořené převodem majetku do svěřenství darováním ve prospěch někoho jiného nebo zvláštním prohlášením právoplatného vlastníka majetku, že ho bude držet ve svěřenství ve prospěch někoho jiného, a že od obmyšlené osoby nepožaduje žádné protiplnění. Elbert v. Waples—Platter Co., Tex. Civ. App., 156 S.W.2d 146, 150, 151.

Donator. Dárce; ten, kdo poskytuje dar (*donatio*).

Donatorius. Obdarovaný; osoba, které je dar poskytnut; kupující, zákazník.

Donator nunquam desinit possidere, antequam donatorius incipiat possidere. Dárce nikdy nepřestane vlastnit, dokud obdarovaný nezačne.

Donatory. Obdarovaný. Osoba, které král postoupil své právo k jakémukoli majetku, který propadl ve prospěch Koruny.

Done. Dokončeno; přivedeno ke konci; skončeno, vykonáno.

Donec. Lat. Dokud; zatímco; až do; během určité doby.

Donec probetur in contrarium. Platí, dokud nebude dokázán opak.

Donee. Příjemce daru. Ten, komu je poskytnut dar či v jehož prospěch je učiněn odkaz. Ten, kdo je nadán pravomocí jmenovat; strana vykonávající pravomoc, jinak nazývaná „appointer“ (ustanovovatel, ten, kdo jmenuje). Ten, komu jsou dány pozemky nebo svěřeny statky do omezené dědické posloupnosti. Ve starém anglickém právu ten, komu byly dány pozemky; strana, které byl poskytnut dar (*donatio*).

Donee beneficiary. Osoba obmyšlená. Osoba, která není smluvní stranou, ale která má ze smlouvy prospěch, jenž je přímým důsledkem úmyslu poskytnout jí dar. Ve smlouvě ve prospěch třetího ten, kdo má ze smlouvy prospěch, třebaže mezi ním a smluvními stranami neexistuje společenství zájmu či spolupráce.

Kde z plnění smlouvy obsaženého ve smlouvě bude mít prospěch jiná osoba než ten, komu je smlouva učiněna (promesse), je tato osoba osobou obmyšlenou („donee beneficiary“), jestliže vzhledem k průvodním okolnostem ze smlouvy vyplývá, že úmyslem osoby, která smlouvu přijímá, je poskytnout dar obmyšlené osobě nebo na ni převést právo vůči osobě, která smlouvu činí, na nějaké plnění, jímž osoba, která smlouvu přijímá není osobě obmyšlené povinována. Bain v. Gillispie, Iowa App., 357 N.W.2d 47, 50.

Donee of power. Příjemce pravomoci. Osoba, které ten, kdo má pravomoc někomu jmenovací pravomoc udělit, nebo ten, komu taková pravomoc byla udělena, dovolí, aby tuto pravomoc vykonával. To platí jak v případě speciální pravomoci ve prospěch omezeného okruhu lidí, např. členů rodiny, tak v případě obecné pravomoci, ve prospěch kohokoli, včetně obdarovaného sama.

Donis, Statute de. Viz De donis.

Donneur daval. Ve francouzském právu garant dokumentu převoditelného jiným způsobem než indosamentem.

Donor. Dárce. Strana, která uděluje moc. Někdo, kdo dává dar. Někdo, kdo vytváří svěření. Ten, kdo jinému dává dědičné právo s omezenou dědičnou posloupností k pozemkům nebo budovám. Ve starém anglickém právu, ten, kdo dal pozemek jinému; strana, která uskutečňuje *donatio* (darování).

Donum. Lat. V kontinentálním právu dar; svobodný dar. Říká se, že rozdíl mezi *donum* a *munus* (obojí je dar) je v tom, že *donum* má význam obecnější, zatímco *munus* je specifický.

Doomsday—book. Viz Domesday—book.

Door closing doctrine. Doktrína zavírání dveří. Princip uplatňovaný v případě, kdy je zákonem nebo soudním rozhodnutím odstraněna meze v zákoně.

Dope. Hustá tekutina nebo těstovitý přípravek, jako opium pro lékařské účely, nebo tuk sloužící jako mazadlo, atd. a v lidovém významu opiové deriváty od neškodných směsí až k nejsilnějším narkotikům, obsahujícím heroin nebo opium.

Dormancy. Latentní stav. Omyl v proveditelnosti rozsudku a také v účinnosti přisouzeného retenčního práva, který je napraven obnovením (revival) rozsudku.

Dormant. Doslovně spící; odtud nečinný; nerozhodnutý; neznámý; skrytý; tichý.

Dormant claim. Nárok, o němž nebylo rozhodnuto; dosud neuplatněný nárok.

Dormant corporation. Nečinná, ale legální korporace, která je schopná aktivace, ale v současnosti není v provozu.

Dormant execution. Pozdržená exekuce. Taková, kterou věřitel doručí šerifovi s pokynem věc pouze zabavit, ale neprodávat, dokud nedostane další příkazy, nebo dokud mu nedojde další („mladší“ — junior) exekuce.

Dormant judgment. Nevykonaný rozsudek. Rozsudek, který nebyl realizován ani zrušen uplynutím času, ale který zůstal tak dlouho nevyřízen, že výkon podle něj

nemůže být proveden bez toho, aniž by nejprve byl rozsudek obnoven; nebo takový rozsudek, který ztratil svou platnost, pokud jde o retenční právo k pozemku, a to opomenutím vydat na ně exekuci nebo opomenutím dalších kroků k jeho vynucení v čase vymezeném zákonem. Viz Judgment; Revival.

Dormant partner. Viz Partner.

Dormiunt aliquando leges, nunquam moriuntur. Zákony někdy spí, nikdy však neumírají.

Dorsum. Lat. Zada. In dorso recordi, na zadní straně záznamu.

Dos. V římském právu věno; ženin podíl v manželství; veškerý majetek, který do manželství vnesla manželka nebo jiná osoba, aby zmenšila břemeno, které mu manželství přinese. Je trojího druhu: *Profectitia dos*, je věno, které je odvozeno od otce ženy nebo od jejího dědečka z otcovy strany. Věno nazývané *dos adventitia*, je takové, které není *profectitia* co do zdroje, ať už je dáno ženou z jejího vlastního majetku, nebo ženinou matkou či třetí osobou. Věno nazývané *receptitia dos* je věno provázené výhradou, že ten, kdo je poskytuje, je bude při skončení manželství požadovat zpět.

Ve starém anglickém právu podíl daný ženě manželélem u dveří kostela jako protihodnota manželství; věno, vdovský podíl „dower“; podíl, který dostává manželka po zemřelém manželovi z jeho majetku v případě, že jí za svého života žádný podíl neposkytl.

Dos de dote peti non debet. Vdovský podíl by neměl být požadován z věna. Vdova nemá nárok na pozemky, které jsou poskytnuty jako věno jiné ženě.

Dos rationabilis. Přiměřený manželský podíl. Přiměřená část manželova nemovitého majetku, na kterou má každá vdova právo, odpovídající části, kterou by jí manžel býval mohl obdarovat v den svatby. V common law věno, vdovský podíl. 2 Bl. Comm. 134.

Dos rationabilis vel legitima est cujuslibet mulieris de quocunq; tenemento tertia pars omnium terrarum et tenementorum, quae vir suus tenuit in dominio suo ut de feodo, etc. Přiměřené věno, na které má každá žena právo, představuje jednu třetinu všech pozemků a budov, které její manžel vlastnil nebo které měl v držbě jakožto vazal.

Dossier. Fr. Právní případ; svazek dokumentů; právní věc (spisy k ní).

Dot. (Francouzské slovo používané ve státě Louisiana). Jméno, podíl či věno, které přináší žena svému manželovi do manželství.

D O T. Department of Transportation. Ministerstvo dopravy.

Dotage. Senilita. Oslabení mentálních schopností, způsobené vysokým věkem. Je to slábnutí nebo rozpad intelektuálních schopností, které kdysi člověk měl. Je také nazývána „druhé dětství“ (second childhood).

Slovo se také vztahuje k výbavě, kterou si žena přináší do manželství.

Dotal. Vztahující se k věnu (*dos*) nebo podílu manželky; to, co tvoří její podíl; to, co je zahrnuto v jejím podílu.

Dotalitium. V kanonickém a feudálním právu věno.

Dotal property. Výbava. V civilním právu ve státě Louisiana majetek, který manželka přináší manželovi, aby mu pomohla nést výdaje na zařízení domácnosti. K věnu nepatřící majetek (extradotal property), jinak nazý-

vaný „paraphernal property“ (manželčin majetek nepatřící k věnu) je ten, který netvoří součást věna. Fleitas v. Richardson, 147 U.S. 550, 13 S. Ct. 495, 37 L. Ed. 276. Viz také Community.

Dotation. Akt dání věna nebo podílu; obecně dotace, včetně dotace („nadání“ — endowment) poskytnuté nemocnici nebo jiné dobročinné instituci.

Dote, n. Ve španělském právu manželský podíl manželky. Majetek, který dává žena manželovi a konto manželství, nebo proto, aby pomohla nést výlohy spojené s manželstvím.

Dote, v. Být popletený, bláznivý, pošetilý nebo šilený.

Dote assignanda. Že má být přidělen vdovský podíl. Writ vystavený vdově, když bylo soudně zjištěno, že nájemci králova majetku byl v den jeho smrti zabaven majetek s dědičnou posloupností omezenou na dědice v řadě přímé, který měl v držbě od krále. V takovém případě mohla vdova přijít do kancléřství a tam odpráhnout, že se neprovádá bez králova svolení; pak mohla takový writ obdržet. Tyto vdovy byly nazývány „vdovy krále“ (kings widows).

Dote unde nihil habet. Vdovský podíl, z něhož nemá („neviděla“) nic. Anglický writ vydaný vdově, které nebyl přidělen vdovský podíl.

Doti lex favet; praemium pudoris est; ideo parcaur. Věno zákon přeje; je to odměna za cudnost; proto je ho zachovat.

Dotis administratio. Vyměření vdovského podílu v případě, kdy vdova vlastní víc, než kolik činí její podíl, atd.

Dotissa. Vznesená a zámožná vdova.

Double. Dvojnásobný; jednající ve dvojí funkci nebo mající dva aspekty; násobený dvěma; tento termín má obvyčejně též význam v právu, jako v běžné řeči. Hlavní složené výrazy, ve kterých se toto slovo vyskytuje jsou uvedeny níže.

Double adultery. Dvoji cizoložství. Cizoložství ze strany obou partnerů. Cizoložství, jehož se dopustily dvě osoby, z nichž každá je v manželském svazku s někým jiným, na rozdíl od jednoduchého cizoložství („single“ adultery), kdy jeden z partnerů v manželském svazku není (je svobodný).

Double assessment. Dvoji zdanění. Uložení stejné daně, stejným zdaňujícím místem na stejný základ. Aragon v. Empire Gold Mining & Milling Co., 47 N.M. 299, 142 P.2d 539, 541.

Double commissions. Dvoji provize. Provize nebo poplatky placené jak prodávajícím, tak i kupujícím, nebo placené téže osobě ve dvojím postavení, jak správce pozůstalosti, tak správce trustu.

Double complaint, double quarrel or duplex querela. Dvoji stížnost. Stížnost oznámená duchovním nebo jinou osobou arcibiskupovi provincie proti diecéznímu biskupovi pro odkládání nebo odmítání výkonu spravedlnosti v nějaké církevní věci, jako např. vynesení rozsudku, ustanovení duchovního, atd. Je to nazýváno „dvoji stížností“, protože obvykle směřuje jak proti soudci, tak proti tomu, jehož žalobě je spravedlnost odprávena nebo zdržována; výsledkem je, že arcibiskup, byv upozorněn na zdržení, rozešle všem duchovním své provincie dopisy opatřené svou pravou pečeti, v nichž jim nařizuje, aby během určitého počtu dní přimněli biskupovi, aby požadovanou věc vyřídil, nebo

aby se dostavil před arcibiskupa či jeho úředníka a tam uvedl, proč věc zdržuje a aby mu naznačili, že neprovede-li to, co se mu nařizuje, ani se nedostaví a věc nezdůvodní, arcibiskup sám ve svém soudu bezodkladně vykoná spravedlnost, která se očekává. V běžném používání je to stížnost, která má charakter odvolání duchovního z rozhodnutí jeho nejbližšího představeného, např. z rozhodnutí biskupa k arcibiskupovi. Této stížnosti může využít duchovní, kterého biskup odmítl dosadit do úřadu, přestože byl do obročí navržen. Viz Duplicity.

Double costs. Viz Costs.

Double creditor. Věřitel, který má zástavní (ev. retenční právo) ke dvěma fondům.

Double damages. Viz Damages.

Double eagle. „Dvojnásobný orel“. Zlatá mince Spojených států v hodnotě dvaceti dolarů.

Double entry. Podvojný účetnictví. Účetní systém, ve kterém jsou položky knihovány v hlavní knize dvakrát: jednou na straně dal a jednou na straně má dáti.

Double (or multiple) hearsay. Svědecká výpověď „z dvojího doslechu“. Svědecké výpovědi o skutečnostech, které svědci znají z doslechu, v nichž se hovoří o tom, co rovněž jen z doslechu zná někdo jiný. Prohlášení učiněné mimo soud je „hearsay“, jestliže je uvedeno u soudu, aby se jím dokázala pravdivost výpovědi. Nicméně určité výjimky dovolují uvést prohlášení „z doslechu“, jestliže o tom, co bylo řečeno mimo soud, ví ten, kdo to u soudu uvádí, např. v případě prohlášení, které před svou smrtí učinil někdo, kdo už nežije. Jestliže takové prohlášení nyní už zesnulé osoby nebylo učiněno tak, že ten, kdo je uvádí, o tom osobně ví, je výpověď toho, kdo to uvádí, výpovědí „z dvojího doslechu“, čili výpovědí „totemového kůlu“.

Mimosoudní doznání obžalovaného opakovaně nesvědčícím spoluspiklencem. State v. Farber, 642 P.2d 668, 675, 56 Or. App. 351.

Double house. Dvojdomek. Stavba, v níž jsou byty pro dvě rodiny, rozdělená vertikálně místo horizontálně. Nazývána také „duplex“.

Double indemnity. Dvojitá náhrada škody. Vyplacení dvojnásobku základní dávky v případě ztráty, vyplývající ze specifických příčin, či vzniklé za specifických okolností. Opatření ve smlouvě o životním pojištění, které požaduje, aby pojišťovatel vyplatil dvojnásobek nominální hodnoty pojistky v případě smrti zaviněné neštěstím.

Double insurance. Dvojité pojištění. Existuje tam, kde jedna a táž osoba je pojištěna nezávisle u více pojišťovatelů ve vztahu k témuž předmětu nebo zájmu.

Double jeopardy. Dvoji potrestání za týž trestný čin. Záruka obsažená v Pátém dodatku k Ústavě USA, vynutitelná proti jednotlivým státům prostřednictvím Čtrnáctého dodatku k Ústavě, která chrání proti druhému soudnímu stíhání pro týž trestný čin, poté co byl osvobozující nebo odsuzující rozsudek a proti opětovnému potrestání za týž trestný čin. North Carolina v. Pearce, 395 U.S. 711, 89 S. Ct. 2072, 23 L. Ed.2d 656. Zlo, jemuž se tím ústava snaží vyhnout, je dvoji proces a dvoji odsouzení, nikoli nutně dvoji potrestání. Breed et al. v. Jones, 421 U.S. 519, 95 S. Ct. 1779, 44 L. Ed.2d 346. Viz také Former jeopardy; Jeopardy; Same evidence test.

Double patenting. Dvojité patentování. Doktrina patentového práva, která brání jednotlivému majiteli patentu, aby dostal dva patenty na jeden a týž vynález. Anchor Hocking Corp. v. Eyelet Speciality Co., D. C. Del., 377 F. Supp. 98, 101. Test dvojitého patentování spočívá v tom, zda právní nároky na základě obou patentů, jsou-li náležitě vyloženy ve světle daných popisů, definují v podstatě totéž. To se stává pouze tehdy, když právní nároky na základě dvou patentů, vydaných jednomu žadateli, jsou totožné.

Double plea, double pleading. *See* Duplicity; Plea; Pleadings.

Double proof. Dvojitý důkaz. Druh důkazu vyžadovaný pro usvědčení z určitých trestných činů, při kterém musí stát nabídnout zcela průkazný důkaz.

Double recovery. Dvojitě odškodnění. Odškodnění, které představuje víc než celkovou maximální ztrátu, kterou všechny strany utrpěly.

Double rent. Dvojitě nájemné. V anglickém právu nájemné, které musí platit nájemce, který pokračuje v držbě po uplynutí doby, ke které dal výpověď, až do doby, dokud se držby nevzdá. *Viz* the Distress for Rent Act, 1737, § 18.

Doubles. Patent, listina o výsadě udělované státem (letters patent).

Double standard. Dvojitě měřítko. Soubor principů, které poskytují větší příležitost jedné třídě lidí než druhé, a které jsou obyčejně založeny na rozdílech pohlaví, rasy nebo barvy pleti; jsou to proto měřítko, která budí závist a mohou, pokud jde o diskriminovanou menšinu, porušit zásadu stejné ochrany, kterou poskytují zákony (equal protection). *Viz* Discrimination.

Double taxation. Dvojitě zdanění. Dvojitě zdanění stejného druhu nebo části majetku téže osoby nebo jeho zdanění jako majetku jedné osoby a znovu jako majetku osoby druhé, nezahrnuje však souběžné uložení různých daní na týž majetek nebo příjem (*např.* federální a státní daně z příjmu), ani zdanění stejné části majetku různými osobami, když na něm participují různými podíly nebo když to pro ně představuje různé hodnoty, *např.* když hypoteční dlužník a hypoteční věřitel jsou zdaňováni ve vztahu ke svým podílům na majetku nebo když jsou zdaněny zisky společnosti a také dividendy, vyplácené jejím akcionářům. Dvojitě zdanění znamená zdanění provedené dvakrát v tomtéž roce za stejným účelem ve vztahu k části majetku na území, na kterém se daň ukládá, aniž by byl zdaňován celý majetek. *Amarillo—Pecos Valley Truck Lines v. Gallegos*, 44 N.M. 120, 99 P.2d 447, 451. K tomu, aby došlo ke dvojitěmu zdanění, musí být dvakrát uvalena daň na týž majetek tímž státním orgánem během téhož zdaňovaného období a ze stejného daňového účelu. *Second St. Properties, Inc. v. Fiscal Court of Jefferson County, Ky.*, 445 S.W.2d 709, 715.

Termín se také vztahuje na strukturu zdanění podle Internal Revenue Code (Zákoník o vnitřních daních), který podřizuje příjem získaný společností dani z příjmu na úrovni společnosti a druhé dani na úrovni akcionáře, jestliže je týž příjem rozdělován akcionářům ve formě dividend.

Double tax rule. Pravidlo dvojitěho zdanění. Inkasa provedená ve zdaňovaném roce na prodeje, ke kterým došlo v předcházejících letech, a které již byly v těchto

předchozích letech zdaněny. *Hoover—Bond Co. v. Denman*, C.C.A. Ohio, 59 F.2d 909, 910.

Double use. Dvojitě použití. V patentovém právu použití principu nebo postupu již dříve známého nebo použitého k novému cíli, resp. s novým záměrem, který však nevede k novým výsledkům, nebo k výrobě nového druhu zboží.

Double value. Dvojitě hodnota. Ve starém anglickém právu pokuta nájemci, který poté co obdržel od statkáře výpověď, nadále pozemek drží. Zákonem 4 Geo. II, c. 28, § 1, je stanoveno, že když jakýkoli nájemce, ať už doživotní nebo na určitý počet let, po skončení svého práva na užívání půdy, poté co byl požádán a obdržel písemnou výzvu aby odevzdal její držbu statkáři nebo osobě, která má právo, aby jí pozemky byly odevzdány do úplného vlastnictví, nebo jejimu zástupci k tomu náležitě zmocněnému, dále pokračuje v držbě, zaplatí osobě, která je takto z držby vyloučena, dvojnásobek roční hodnoty pozemků atd., takto zadržovaných, a že bude takto platit tak dlouhou dobu, dokud bude pozemky zadržovat.

Double voucher. Dvojitě ručitel. Ve starém anglickém právu situace, kdy bylo poskytnuto odškodnění podle common law a právo užívat půdu na neurčito bylo nejprve přenecháno nějaké neutrální osobě, které byl vydán *praecipe* (soudní příkaz), aby odškodnění provedla a ten se pak zaručil za dědičného nájemce, který se zase zaručil za fiktivního ručitele. Kdyby odškodnění bylo poskytnuto přímo dědičnému nájemci, vyloučilo by to pouze právní nárok na pozemky, kterých byl vlastně zbaven, kdežto jestliže odškodnění bylo provedeno vůči třetí osobě a dědičný nájemce byl ručitelem, vyloučilo to každé latentní právo a zájem, který by mohl mít na odškodněných pozemcích. 2 Bl. Comm. 359.

Double waste. Dvojitě zrušení. Jestliže nájemce zavazáný k opravám strpí, aby byl dům zrušen a pak protiprávně pokácí dřevo, aby ho opravil, je o něm řečeno, že se dopustil dvojitěho zrušení.

Double will. Dvojitě, společná, reciproční poslední vůle. Poslední vůle, kterou společně sepíší dvě osoby, z nichž každá odkazuje svůj majetek movitě i nemovitě té druhé; ta z nich, která druhou přežije, získá tudíž vše. *Viz* Reciprocal wills.

Doubt, v. Pochybovat nebo zpochybňovat.

Doubt, n. Pochybnost. Nejistota myslí; absence ustáleného mínění nebo přesvědčení; myšlenkový postoj vůči přijetí či schválení něčeho, nebo víra v tvrzení, teorii, nebo prohlášení, která není konečným názorem, ale přiklání se střídavě k oběma stranám. *Reasonable doubt.* Důvodná pochybnost. Je to často používaný termín, kterému se pravděpodobně zcela dobře rozumí, ale který se nedá snadno definovat. Neznámená pouhou možnou pochybnost, poněvadž všechno, co souvisí s lidskými záležitostmi a závisí na morálním důkazu, je otevřeno nějaké možné či domnělé pochybě. Je to ten stav věci, který po úplném porovnání a uvážení všech důkazů ponechává mysl všech porotců v tom stavu, že nemohou říci, že mají pocit trvalého přesvědčení o morální oprávněnosti obvinění a o jeho pravdivosti. Jestliže o důkazu trvá důvodná pochybnost, má obžalovaný nárok na to, aby z ní měl prospěch v podobě vynesení osvobodujícího rozsudku; poněvadž nestačí prokázat pravděpodobnost, třebaže silnou, vycházející z doktriny o náhodách, že je více pravděpodobné

než opak; důkaz musí prokázat pravdivost faktu na úrovni rozumové a morální jistoty, tj. jistoty, která přesvědčí, je schopna vést k pochopení věci a uspokojí rozum a úsudek těch, kteří jsou nuceni vědomě jednat na jejím základě. Takovým je důkaz „beyond reasonable doubt“ (nade všechny pochybnosti); jestliže totiž právo, které většinou závisí na úvahách morální povahy, by mělo jít dále a vyžadovat absolutní jistotu, muselo by vyloučit důkazy na základě okolností vůbec.

Důkaz „nade všechny pochybnosti“ není důkazem mimo jakoukoli možnou nebo domnělou pochybnost, ale takovým důkazem, který už předem vylučuje každou rozumovou domněnku, s výjimkou té, kterou má podpořit. Je to důkaz „to a moral certainty“ (do úrovně morální jistoty); takový důkaz uspokojuje úsudek a svědomí členů poroty jako rozumných lidí, používajících svého rozumu na důkazy, které jsou jim předkládány, že zločin, který je předmětem obvinění byl obžalovaným spáchán a uspokojí je tak, že žádný jiný možný závěr nedovoluje.

Důvodná pochybnost je taková pochybnost, která by ve vážnějších a důležitějších věcech života přiměla rozumného a opatrného člověka, aby se zastavil a zapochyboval o tom, zda má jednat tak, jako by to, co se předkládá, bylo pravdivé. Důvodná pochybnost však není pouhou možností nevinny, ani vrtochem, ochranou nebo spekulací o nevině, která nevyplývá z důkazu nebo z jeho nedostatků.

Viz také Reasonable doubt.

Doubtful title. Pochybný nárok. Nárok, o jehož platnosti je nějaká pochybnost, co do skutečnosti nebo práva; nárok, který stranu, která ho uplatňuje, vyzývá ke sporu nebo sporu vystavuje. *Barret v. McMannis*, 153 Kan. 420, 110 P.2d 774, 778. Rozdílný od „marketable“ title (titulu uplatnitelného na trhu), který má takový charakter, že soudy vynucují jeho přijetí kupujícími, který souhlasil koupit majetek, nebo na něj učinil podání ve veřejné dražbě. *Viz* Marketable title.

Doun. Pr. Fr. Dar. Jinak psáno „don“ a „done“.

Do ut des. Lat. Dávám, abys dal. Zásada v kontinentálním právu, podle níž smlouvy nazývané „innominate“ (nepojmenované) byly zařazovány mezi ty, ve kterých jedna strana něco dala, jako protihodnotu za něco, co dal druhý.

Do ut facias. Lat. Dávám, abys učinil (něco konal). Zásada v kontinentálním právu, podle které byly takové kontrakty zařazovány mezi ty, ve kterých jedna strana dala nebo souhlasila dát peníze jako protihodnotu za to, že druhá strana provedla (*did*) určitou práci. V této a předchozí frázi nemůže být spojka „ut“ chápána jako forma vyjádření protihodnoty. V římském právu toto slovo označovalo *modus*, tj. způsob; zatímco protihodnota (*causa*) byla vhodněji vyjadřována slovem „*quia*“ (poněvadž).

Dovetail seniority. Sloučené pořadí podle počtu služebních let (seniorita). Kombinace dvou nebo více služebních pořadníků (obvykle při fúzi rozličných společností) do jednoho hlavního pořadníku, ve kterém si každý zaměstnanec podržel své, předtím získané pořadí, třebaže potom mohl být zaměstnán novým zaměstnavatelem.

Dowable. Způsobit k použití jako věno, resp. vdovský podíl. Mající nárok na věno, resp. vdovský podíl. Tak podíl pozemků zatížitelný vdovským podílem opravňu-

je vlastníka, aby takové pozemky zatíženy vdovským podílem měl.

Dowager. Vdova po šlechtici. Vdova, která je opatřena vdovským podílem, nebo která má ustanoveno vdovské věno místo vdovského podílu. Vdova, která vlastní majetek nebo nárok, který dostala od svého zemřelého manžela. V Anglii je to titul nebo dodatek ke jménu, dáváný vdovám po princích, vévodech, lordech a jiných šlechticích, aby se tak odlišily od žen dědiců, které mají právo užívat šlechtického titulu. 1 Bl. Comm. 224.

Dowager—queen. Královna vdova. Vdova po králi. Jako taková požívá mnoho výsad, které jí přísluší jako manželce krále. Není důvodu, aby se jí konspirativně ukládalo o život nebo aby se znesvěcovala její mravní bezúhonnost, poněvadž nástupnictví po panovníkovi tím není ohroženo. Avšak žádný muž se s ní nesmí oženit bez zvláštního panovníkova povolení, pod trestem zabavení jeho pozemků a statků. 1 Bl. Comm. 233.

Dower. Vdovský podíl. Opatření, které činí zákon pro vdovy vyloučené z pozemků či budov jejich manželů, pro jejich podporu a výživu jejich dětí. 2 Bl. Comm 130; *In re Millers Estate*, 44 N.M. 214, 100 P.2d 908, 911. Druh doživotního práva k pozemkům a statkům, které je žena ze zákona oprávněna nárokovat po smrti svého manžela, kterých byla zbavena plnoprávním vlastnictvím svého manžela a které její potomci, jsou-li nějakí, by měli možnost zdědit. Doživotní majetek, na který má každá provdaná žena po smrti svého manžela ze zákona nárok, nebo který — v případě že vdova nesouhlasí s poslední vůlí manžela — činí jednu třetinu hodnoty všech pozemků, které manžel právně nebo fakticky získal v kterémkoli období, kdy byla za něj provdána a stála pod jeho ochranou.

Vdovský podíl byl ve většině členských států USA zrušen a ve většině ostatních podstatně pozměněn.

Viz také Curtesy; Election (*Law of wills*); Election by spouse; Inchoate dower.

Dower ad ostium ecclesiae. Vdovský podíl u dveří nebo v předsíni kostela. Starodávny způsob poskytování vdovského podílu, kdy muž (který byl plnoletým leníkem na půdě děditelné bez omezení), otevřeně u dveří kostela, kde byly dříve slaveny všechny svatby, po zasnovbení stvrzeném čestným slovem snoubenců, obdaroval svou ženu všemi svými pozemky, nebo takovým dílem, který pokládal za vhodný a který zároveň přesně určil a stanovil. 2 Bl. Comm. 133.

Dower by common law. Vdovský podíl podle common law. Obvyklý druh vdovského podílu v anglickém a americkém právu, který pozůstává z třetinového doživotního podílu na pozemcích, které manžel převzal jako dědičný majetek v kterémkoli období, kdy žena za něj byla provdána a stála pod jeho ochranou. 2 Bl. Comm. 132. Zrušeno zákonem Administration of Estates Act, 1945 § 45.

Dower by custom. Vdovský podíl podle zvyku. V Anglii druh vdovského podílu, řídicí se zvykovým právem, kde podíl ženy se liší od podílu podle common law; *např.* podíl, kdy žena by měla mít polovinu manželových pozemků; nebo v některých místech všechny; a v některých jenom čtvrtinu. 2 Bl. Comm. 132.

Dower de la plus belle (de la plus belle). Pr. Fr. Vdovský podíl z nejlepšího. Druh starobylého anglického vdovského podílu, spojený se středověkým lenem zvaným tenures, kde byl poručník rytířského léna, a že-

na obsadila pozemky dědice jako poručník selského léna. Jestliže žena přinesla poručníkovi rytířského léna writ na přidělení vdovského podílu, mohl předložit tuto záležitost a žádat, aby žena mohla být obdarována nejkrásnější (*de la plus belle*) částí selského léna. Tento druh vdovského podílu byl zrušen u vojenských lén. 2 Bl. Comm. 132.

Dower ex assensu patris. Vdovský podíl se souhlasem otce. Druh vdovského podílu *ad ostium ecclesiae*; o takovém podílu se hovořilo tehdy, byl-li manželův otec nazívu a syn s jeho výslovným souhlasem obdaroval svou ženu částí otcových pozemků. 2 Bl. Comm. 133.

Dower unde nihil habet. Vdovský podíl, jelikož nic nemá. Writ vystavený vdově, které nebyl přiznán žádný vdovský podíl.

Dow Jones Average. Dow Jonesův index. Ukazatel denních závěrečných kursů třiceti předních průmyslových společností ve Spojených státech na newyorské burze.

Dowle stones. Milníky. Kameny dělicí pozemky atd.

Dowment. Ve starém anglickém právu obdarování; vdovský podíl (dower).

Down payment. První splátka. Díl kupní ceny, jehož zaplacení se všeobecně požaduje při podpisu kupní smlouvy, počítající se splátkami. Obvykle je placen v hotovosti nebo jejím ekvivalentem. Peněžní obnos placený prodávajícími při prodeji, který představuje pouze část celkové ceny. *Viz také* Earnest money.

Dowress. Žena obdařená vdovským podílem.

Dowry. Věno. Majetek, který žena přináší svému manželovi do manželství; někdy také nazývaný „portion“ *Viz* Dos.

Dozen peers. Dvanáct členů britské Sněmovny lordů shromážděných na podnět baronů v době panování Jindřicha III. jako osobní poradci či spíše ochránci království.

D. P. Zkratka pro *Domus Procerum*, Sněmovnu lordů.

Dr. Zkratka pro „doktor“. V obchodním užití zkratka pro dlužníka („debtor“), označující položky na účtě nebo v účetní knize, uplatnitelné žalobou vůči osobě, na kterou je účet vystavován nebo na jejíž jméno je veden účet, jako opak ke „Cr.“ („Creditor“ či „creditor“), což označuje položky, které jsou jí připisovány k dobru.

Drachma. Termín používaný ve starých žalobách a záznamech k označení staré stříbrné mince.

Athénská stříbrná mince, v hodnotě asi patnácti centů.

Draconian laws. Drakonovy zákony. Sebrání zákonů pořízené Drakonem, slavným athénským zákonodárcem. Tyto zákony byly neobyčejně přísné a tento termín se nyní proto někdy aplikuje na zákony vyznačující se nezvyklou tvrdostí.

Draff. Odpad, smetí, zmetek, sedlina či kal. V komoditách, které se váží, znamená tento termín prach (dust) a bláto, příp. špínu (dirt) a ne to, co je všeobecně míněno slovem „draught“ či „draft“ (*viz tam*).

Draft. Trata. Příkaz k výplatě. Písemný příkaz první strany, která se nazývá výstavce (drawer), příkazující druhé straně, která se nazývá dlužník (drawee) — např. banka, aby zaplatila třetí straně, která se nazývá příjemce platby (payee). Příkaz zaplatit určitou sumu peněz, pode-

psaný výstavcem, splatný na požádání nebo v určenou dobu a na řad příjemce platby. People v. Norwood, 26 Cal. App.3d 148, 103 Cal. Rptr. 7, 11. Bezvýhradný příkaz vystavený výstavcem dlužníkovi, zaplatit uvedený obnos na řad příjemce platby; totéž co směnka (bill of exchange). U.C.C. § 3-104 (Jednotný obchodní zákoník) *Viz také* Check; Documentary draft; Redraft; Sight draft; Trade acceptance.

Pokusný, prozatímní či přípravný náčrt (koncept) nějakého dokumentu (jako např. poslední vůle, smlouvy, nájemní smlouvy, atd.) k účelům rozhovoru a opravy, který je poté vyhotoven v konečné verzi.

Povinné povolávání osob k vojenské službě. Také malé libovolné snížení ceny či sleva poskytnutá obchodníkem či dovozcem v případě zboží vyrobeného na váhu nebo podrobeného clu podle váhy, k pokrytí možné ztráty váhy při zacházení s ním nebo rozdílů při vážení.

Bank draft. Bankovní trata. Šek vydaný jednou bankou pro druhou banku.

Clean draft. Prostá trata. Směnka, k níž nejsou připojeny žádné náložovací dokumenty (shipping documents).

Documentary draft. Směnka, ke které jsou připojeny náložovací dokumenty.

Overdraft. Vystavení šeku na vyšší částku, než je na kontě.

Sight draft. Směnka na viděnou. Směnka, která je splatná při předložení či na požádání. U.C.C. § 3-108. (Jednotný obchodní zákoník).

Time draft. Lhůvaná směnka. Směnka splatná po uplynutí určitého počtu dní od jejího vystavení či akceptace. Počet dní musí být určen. U.C.C. § 3-109. (Jednotný obchodní zákoník).

Draft board. Odvodní komise. Federální správní orgán, který registruje, klasifikuje a vybírá muže pro povinnou vojenskou službu. *Viz také* Selective Service System.

Draftsman. Návrhář, projektant, stylizátor dokumentů. Osoba, která stylizuje právní dokumenty, např. poslední vůle, převody, žaloby, atd. Osoba, která navrhuje plány a technické podmínky pro strojírenství, stavby, atd.

Dragnet clause. Dragnetova klauzule. Klauzule v hypotéce, ve které dává dlužník záruku na minulá a budoucí zálohy, jakož i na současnou zadluženost. Typ hypoteční klauzule, která usiluje o to, aby zadlužená nemovitost se stala zárukou pro jiné, obvykle nespecifikované dluhy, které hypoteční dlužník již může nebo by v budoucnu mohl hypotečnímu věřiteli dlužit. I když je to druh budoucích záloh na hypotéku, hypoteční dlužník a hypoteční věřitel zřídka kdy mají na mysli nějaké určité budoucí zálohy.

Drago doctrine. Dragova doktrína. Princip postulovaný Luisem Drago, ministrem zahraničních věcí Argentinské republiky v dopise argentinskému vyslanci ve Washingtonu z 29. prosince 1902, že násilná intervence států proto, aby si zajistily placení veřejných dluhů dlužných jejich občanům cizími státy je neospravedlivitelná a nebezpečná pro bezpečnost a mír národů Jižní Ameriky. Otázka byla předložena Konferenci amerických států Spojenými státy a byla přijata úmluva, ve které smluvní strany souhlasily s některými omezujícími podmínkami, jako např. neuchylovat se k ozbrojené síle k vymáhání smluvních dluhů nárokovanych jejich státy příslušníky u cizího státu. *Viz* Calvo doctrine.

Drain, v. Odvodnit. Odvést vodu z jednoho místa na druhé za účelem vysušení toho prvního. Vysušit; odvést vodu; zbavit půdu její nadbytečné vlhkosti úpravou nebo vylepšením přírodních vodních toků a jejich doplněním, je-li to nutné umělými příkopy. „Odvodnit“ v širším smyslu zahrnuje nejenom zřízení odtoků a kanálů k tomu, aby se půda zbavila přebytečné vody, ale také vybudování struh a hrází, aby se voda nemohla hromadit.

Také úplně spotřebovat či vyčerpat.

Drain, n. Odvodnění. Drenáž. Příkop nebo šarka k odvádění vody z vlhké půdy; kanál, kterým voda odtéká. Slovo nemá odborný právní význam. Jakákoli prohlubeň v půdě, přírodní nebo umělá, kde se shromažďuje a odkud odtéká voda, je strouha (ditch) či drenáž (drain).

Někdy také služebnost (získaná poskytnutím nebo plynoucí z právního předpisu), která spočívá v právu na odtok vody korytem vedoucím přes pozemek druhého. *Viz* Drainage rights.

Public drainage way. Veřejná odvodňovací cesta. Půda rezervovaná nebo vyčleněná ke zřízení odvodňovacích příkopů nebo drenážních jam pro bouřkovou vodu nebo potřebná podél přirozeného proudu vodního toku k udržování kanálu a umožňující tok vody, který chrání veřejnost proti škodám způsobovaným záplavami, usazeninami a erozí.

Drainage district. Drenážní obvod (okres). Územně správní jednotka v rámci členění státu, vytvořená za účelem odvodňování a kultivování vlhké a zatopené půdy, jakož i v zájmu veřejného zdraví a sanitárních zařízení.

Drainage rights. Práva spojená s odvodňováním. Majitel pozemku nesmí zatarasit nebo odklonit přirozený tok vodního proudu nebo přirozeného odvodňovacího proudu ke škodě ostatních. V městských oblastech je „přirozený odvodňovací proud“ (natural drainage course) vykládán přibližně tak, že do něj patří pouze proudy s přesně definovanými kanály a násypy. Ve venkovských oblastech je termín vykládán širše; očividně zahrnuje tok a směr neohraničených povrchových vod. Chamberlain v. Ciaffoni, 373 Pa. 430, 436, 437, 96 A.2d 140, 143. *Viz také* Water (Water rights).

Dram. Nápoj s nějakou substancí obsahující alkohol; něco, co může způsobit otravu. Lékařnický systém měření tekutiny, přibližně ekvivalent 4 až 5 krychlových centimetrů nebo jedné plné kávové lžičky.

Drama. Označení jakéhokoli představení či inscenace, ve které je vyprávěn příběh, vyjádřena morálka a vykresleny vášně, ať už kombinovaně slovy a jednáním nebo pouze jednáním samým (pohyby, mimikou atd.).

Dramatic composition. Dramatická skladba. V zákoně na ochranu autorských práv literární dílo, ve kterém je vyprávěn příběh, epizoda nebo scéna ze života, příběh ovšem není popisován, ale je představován dialogem a jednáním; může zahrnovat melodram nebo pantomimu.

Dram-shop. Hostinec. Prodejna alkoholických nápojů, které je možno pít v lokále; bar, výčep.

Dram Shop Acts. Zákony o hostincích. Mnoho států USA má zákony o hostincích nebo zákony o civilní odpovědnosti, které uvalují odpovědnost na prodejce alkoholických nápojů (do nichž může, ale nemusí být za-

hrnuto pivo), jestliže je zraněna třetí strana následkem opilosti kupujícího, a jestliže prodej takovou opilost způsobil nebo k ní přispěl. Některé zákony se vztahují jak na dary, tak i na prodej. Takové zákony chrání třetí stranu nejenom proti poraněním a majetkovým škodám přímo způsobeným jednáním opilého člověka, např. takovým, které je výsledkem nedbalého řízení vozidla nebo útoku a ublížení na těle, ale také proti ztrátě obživy pro rodinu, takovým poraněním zaviněné.

Draw, v. Táhnout. Natáhnout. Vytasit. Vytasit střešnou zbraň znamená úmyslně ji namířit. Namířit na někoho znamená dostat do linie zaměřovací výřez, mušku a osobu; zamířit na.

Činnost stylisty při tvorbě návrhu (konceptu) listiny. Vystavit směnku, šek či ratu, znamená ji napsat (nebo zaříditi, aby byla napsána) a podepsat ji; vystavit něco, jako např. směnku.

Sestavit a sepsat v náležitě formě např. smlouvu, stížnost, petici, memorandum a pod.

Navrhnout porotu (to draw a jury) znamená vybrat osoby, ze kterých se bude porota skládat, a to buď postupně, ale náhodně z lavice porotců, nebo je jednotlivě obeslat, aby se dostavily k soudu. *Viz* Impanel.

Ve staré trestní praxi vláčení (na katru) k místu popravy. Za starodávna katr (rám) nebyl povolen, ale zločinec byl skutečně na popravu vláčen po zemi k místu popravy. Vlácení (draw) bylo součástí starobylého trestání zrádců. 4 Bl. Comm. 92, 377.

Vyzvednout peníze; tj. vyzvednout peníze z banky, pokladny nebo jiného ukládacího místa při výkonu zákonného práva a zákonným způsobem. Také periodicky prováděné peněžní zálohy na dohodu o stavební půjčce nebo na budoucí prodejní provize. *Viz také* Drawing account.

Drawback. Vratka. V celních zákonech sleva, kterou stát poskytuje na cla uvalená na dovážené zboží, když dovozce namísto toho, aby zboží prodal v zemi ho reexportuje; nebo refundace takových cel, byla-li už zaplacená. Tato sleva dosahuje v některých případech celkové výše původního cla; v jiných jenom jeho části. *Viz* 19 U.S.C.A. § 1313. (Anotovaný zákoník USA.)

Drawee. Dlužník. Trasát. Osoba, na kterou je vystavena směnka nebo trata. Osoba, které je adresována směnka nebo trata a která je žádána, aby zaplatila v ní uvedený obnos. Dlužníkem šeku je banka, na kterou je vystaven.

Když dlužník akceptuje, zavazuje se, že dokument proplatí v souladu s jeho zněním, v průběhu závazku, či ke dni jeho skončení. U.C.C. § 3-413(1). (Jednotný obchodní zákoník.)

Drawer. Výstavce. Trasant. Osoba, která vystavuje směnku nebo trasu. Výstavce šeku je osoba, která ho podpisuje. Osoba, která vyhotoví ratu a podepsáním dokumentu dává příkaz k výplatě toho, co je v ní obsaženo.

Výstavce se zavazuje, že při odmítnutí raty a jakémkoli nezbytném oznámení o odmítnutí či protestu zaplatí obnos raty držiteli či jinému indosantovi, který ji převezme. Výstavce může odmítnout tento závazek vystavením bez rekursu. U.C.C. § 3-413(2). (Jednotný obchodní zákoník.)

Drawing account. Běžné šekové konto. Zásoba peněz, ze které mohou obchodní zástupci či jiní zaměstnanci čerpat předem a konto budoucích výdělků či provizí; může být použito k placení běžných výdajů.

Drawing lots. Tažení losů; tah. Akt, při kterém je výběr založen na čisté náhodě a při kterém výsledek závisí na konkrétním losu, který je tažen.

Drawlatches. Otvírači závor. Zloději; lupiči.

Drayage. Poplatek za místní přepravu nebezpečného zboží. Podobné místnímu dopravnému.

Dred Scott Case. Příklad, ve kterém se Nejvyšší soud Spojených států postavil na stanovisko, že potomci Afričanů, kteří byli dovezeni na současně území Spojených států a prodáni jako otroci, nebyli zahrnuti a ani nebyl úmysl je zahrnout v Ústavě pod slovo „Citizens“ (občané), ať už byli emancipováni nebo ne, a že zůstali bez práv nebo výsad s výjimkou těch, která jim vláda udělila, resp. udělí. *Dred Scott v. Sandford*, 60 U.S. (19 How.) 393, 15 L. Ed. 691.

Droit—droit. Droit—droit. (psáno také bez spojovací čárky). Dvojí právo. Jednota práva držby a práva vlastnictví. 2 Bl. Comm. 199.

Drenches, or drenges. V saském právu držitelé pozemků *in capite*. Říká se jim tak proto, že po příchodu Viléma Dobyvatele byli vypuzeni ze svých pozemků, které jim byly později vráceny, když se ukázalo, že jsou jejich opravdovými vlastníky.

Drengage. Dědičné užívací právo, na jehož základě měli „drenches“ či „drenges“ (*viz tam*) v lenní držbě své pozemky. Odrůda středověkého léna, nazývaného „tenure by *serjeanty*“ (*viz tam*), které se často vyskytovalo v severních hrabstvích Anglie a zahrnovalo určitý druh manské služby.

Driftland, drofland, or dryfland. Saské slovo, které znamenalo roční poplatek, který někteří nájemci platili králi nebo svému lennímu pánovi za hnaní dobytka na trh přes manské panství.

Drifts of the forest. Vyhánění z lesa. Ve starém anglickém právu kontrola či vyšetření, či dobytek byl v lese, jeho pronásledování, atd., aby se zjistilo, zda se za něj bude muset zaplatit poplatek nebo ne; či zvířata to byla a zda měl majitel povolení k jejich pastvě na obecním majetku. Toto nahánění prováděli v určitou roční dobu lesníci; veškerý dobytek byl k vůli tomu zahnán do ohrady nebo uzavřeného místa, kde se také zjišťovalo, zda tam není dobytek někoho cizího, který nemusel být ani znám.

Drift—stuff. Věci vyplavené mořem. Vyplaveniny. Tento termín neznamená zboží, které se zachraňuje, ale věci náhodně plovoucí, o nichž není známo, komu patří a nelze to ani zjistit, a které, kdyby byly vyvrženy na břeh, by nikdy nebyly reklamovány, nicméně by samozřejmě znamenaly zisk pro lidi, žijící na pobřeží či pro majitele pobřeží.

Drinking—shop. Nálevna. Místo, kde jsou prodávány alkoholické nápoje, aby byly vypity v lokále; bar nebo hospoda.

Drip—rights. Právo na to, aby voda stékala na cizí pozemek. Druh služebnosti, která někoho zavazuje dovolit, aby voda, která stéká z domu druhého člověka tekla na jeho pozemek. *Viz také Eaves—drip.*

Drive—it—yourself cars. Pronajaté vozy. Termín používaný k označení automobilů, které jako regulérní podnikání pronajímají jejich majitelé, aniž by k nim poskytovali šoféra. Více se používají termíny „rental“ nebo „leased“ cars.

Driver. Řidič. Osoba, která skutečně řídí, ať už je zaměstnancem majitele vozidla, nebo řídí své vlastní.

Drivers license. Řidičský průkaz. Osvědčení nebo povolení vydané státem, které opravňuje osobu řídit motorové vozidlo. Obvykle je k jeho obdržení vyžadována písemná a praktická řidičská zkouška.

Driving. Pobízet kupředu pod vedením, nutit jít konkrétním směrem, nutit postupovat vpřed a určovat kudy a kam.

Driving while intoxicated (DWI). Řízení pod vlivem alkoholu. Delikt spáchaný tím, kdo řídí motorové vozidlo pod vlivem alkoholického nápoje nebo drogy. Důkaz úplné opilosti se nevyžaduje. Zákony států určují hladinu alkoholu v krvi, při které se předpokládá, že osoba je pod vlivem alkoholického nápoje. *Viz také Blood alcohol count; Blood test evidence; Breathalyser test; Consent (Implied consent); Drunk—o—meter; Field sobriety tests; Intoxilyzer; Intoximeter; Sobriety checkpoint.*

Drofland. Ve starém anglickém právu roční poplatek, dříve placený některými nájemci králi nebo lenním pánovi za hnaní dobytka na trh, přes jejich panství.

Droit. Ve francouzském právu právo, spravedlnost, ekvita, právní řád, celý právní systém; také napravo. Termín vyjadřuje stejnou dvojznačnost, jaká je patrna v německém ekvivalentu „*Recht*“ a v anglickém slově „*right*“. Na jedné straně odpovídají římskému „*jus*“, a tak vyjadřují právo v abstrakci, považované za základ všech práv nebo soubor základních morálních principů, které propůjčují charakter spravedlnosti celému pozitivnímu právu nebo mu dávají etický obsah. Vzato v tomto abstraktním smyslu, mohou mít tyto termíny podobu přídatného jména, v tomto případě jsou ekvivalentem „*just*“ (spravedlivý), nebo podobu podstatného jména, kdy mohou být parafrázovány výrazy „*justice*“ (spravedlnost), „*morality*“ (morálka) nebo „*equity*“ (ekvita). Na druhé straně tyto výrazy slouží k tomu, aby vyjádřily subjektivní právo; tj. moc, výsadu, oprávnění, schopnost či požadavek tkvící v jedné osobě a dopadající na druhého. V tomto druhém významu, je *droit* (nebo *Recht* či *right*) korelátém „*duty*“ (povinnost) či „*obligation*“ (závazek). V prvně uvedeném smyslu může být považováno za opak bezpráví, nespravedlnosti nebo absence práva. *Droit* (právo) má další dvojznačnost, která se někdy používá, aby označovala existující právní řád jako celek nebo souhrn určitého počtu zákonů. *Viz Jus; Recht; Right.*

O osobě se říká, že má *droit droit, plurimum juris* a *plurimum possessionis*, když v sobě spojuje jak právo užívat půdu na neurčito (*freehold*) a dědičný majetek (*fee*), tak i vlastnické právo.

Ve starém anglickém právu právo, subjektivní právo, zákon a writ jako nástroj, jak se práva domoci.

Autre droit. Právo druhého, právo někoho jiného.

Droit—close. Starobylý writ, adresovaný lordu — správcí staré korunní državy v zájmu těch jeho nájemců, kteří drželi své pozemky a budovy buď výsadním právem na dědičný majetek instatně děditelný bez omezení (*in fee simple*), nebo na dědičný majetek s omezenou dědičnou posloupností (*in fee—tail*) nebo na doživotí nebo jako vdovský podíl.

Droit common. Common law.

Droit coutumier. Common law.

Droit d'accession. Právo na přírůstek vzniklý zpracováním. Majetek, který je získán zpracováním cizí látky, látky z majetku druhého. Je to ekvivalent římského „*specificatio*“.

Droit d'accroissement. Právo na přírůstek. Právo dědice nebo osoby obdařené odkazem — odkazovníka (*legatee*) — na spojení svého podílu s podílem spoludědice nebo spoludávatele (*colegatee*), který buď svůj podíl odmítl nebo ho nemůže přijmout.

Droit d'aubaine. Právo na majetek cizince. Pravidlo, podle kterého byl veškerý majetek zemřelého cizince, ať už movitý nebo nemovitý, zkonfiskován ve prospěch státu, s vyloučením jeho dědiců, ať už nárokujících *ab intestato* (ze zákona) nebo podle vůle zesnulého. Nako nec zrušeno v roce 1819.

Droit de bris. Právo příboje. Právo, dříve nárokové šlechtici, kterým patřilo pobřeží určitých částí Francie, na ztroskotané lodi, podle kterého se zabavoval nejen majetek, ale i lidé vyvržení na břeh, a to ve prospěch šlechtice, který byl majitelem pobřeží. Právo jinak nazývané „*droit de bris sur le naufrage*“ (právo příboje na vše, co ztroskotá). Toto právo převažovalo hlavně v Bretani a bylo slavnostně zrušeno Jindřichem III. jako vévodou normanským, aquitánským a guienským, listinou vydanou A. D. 1226, která je uchována mezi pergamenovými svitky v Bordeaux.

Droit de détraction. Právo úbytku. Daň na převedení majetku získaného děděním ze zákona nebo z testamentu z jednoho státu do druhého nebo z jedné země do druhé; nekryje dědičnou daň, ani daň z převodu majetku. *Srov. Duties of detraction.*

Droit de garde. Ve francouzském feudálním právu právo opatrovníka. Právo krále vykonávat opatrovnictví nad majetkem i osobou svého nezletilého vazala.

Droit de gîte. Právo na ubytování a stravování. Ve francouzském feudálním právu povinnost, podle níž nešlechtic (*roturier*), který měl držbu pozemků v panství krále, musel poskytovat ubytování a stravu králi a jeho suité, když s ní byl na cestě po své zemi.

Droit de greffe. Právo prodávat úřady. Ve starém francouzském právu právo prodávat různé úřady, kde byly opatrovány soudní záznamy a notářské spisy. Výsada francouzských králů.

Droit de maîtrise. Právo mistrovské. Ve starém francouzském právu, poplatek, který musel platit Koruně každý, kdo po odsloužení učňovských let v cechu nebo bratrstvu usiloval o to, aby se v něm stal samostatným mistrem.

Droit de naufrage. Právo na ztroskotanou loď. Právo feudálního pána nebo krále, který vlastnil mořské pobřeží, přivlastnit si ztroskotanou loď a zabít její posádku nebo ji prodat do otroctví.

Droit de prise. Právo kořisti. Ve francouzském feudálním právu povinnost, podle níž *roturier* /nešlechtic/ musel po určitou dobu dodávat králi na úvěr zboží domácí spotřeby, požadované pro královu domácnost.

Droit de quint. Právo pětiny. Ve francouzském feudálním právu poplatek, který musel platit šlechtický vazal králi jako svému lennímu pánovi (*seigneur*) za každou změnu ve vlastnictví jeho léna.

Droit de suite. Právo stíhání. Právo věřitele vymáhat k uspokojení svého nároku dlužníkův majetek prostřed-

nictvím třetích osob; právo „pronásledovat“ dlužníkův majetek.

Droit d'exécution. Právo výkonu. Právo burzovního makléře prodat cenné papíry, které nakoupil na účet klienta, když ten jejich dodávku neakceptoval. Týž výraz je také používán pro prodej cenných papírů zákazníka uložených u burzovního makléře, který tento makléř provede, aby zaručil zaplacení operací, ke kterým mu dal klient instrukce.

Droit—droit. Dvojí právo (*double right*); tj. právo držby a právo vlastnické. Tato dvě práva byla podle teorie starého práva odlišná; výše uvedená fráze byla používána, aby vyjádřila jejich souběh u jedné osoby; tento souběh byl nutný, aby vzniklo úplně subjektivní právo k pozemku.

Droit écrit. Ve francouzském právu psané právo. Římské civilní právo či *Corpus Juris Civilis*.

Droit international. Mezinárodní právo.

Droit maritime. Námořní právo.

Droit moral. Morální právo. Evropská doktrína o „umělecké integritě“, která dává umělcům právo zabránit druhým, aby bez jejich svolení měnili jejich dílo. Nemateriální právo založené na dvojitým vztahu, a to mezi společností a umělcem a mezi umělcem a jeho dílem. K základním právním, o jejichž ochranu toto pojetí usiluje, patří: právo tvořit; právo zveřejnit čili publikovat; právo nezveřejnit; právo být ztotožněn se svým dílem; a právo na celistvost díla, včetně práva protestovat proti zkomolení nebo překroucení díla.

Droit naturel. Přírozené právo.

Droit ne done plus que soit demande. Právo nedává víc, než je požadováno.

Droit ne poet pas morier. Právo nemůže zemřít.

Droits civils. Osobní práva. Tato fráze označuje ve francouzském právu osobní práva, jejichž výkon je nezávislý na statusu (*status /qualité/*) občana. Požívají jich i cizinci; rozsah tohoto požívání je dán principem reciprocity. Obráceně, cizinci mohou být žalováni za smlouvy, které ve Francii uzavřeli.

Droits of admiralty. Práva nebo výsady admirality. Termín aplikovaný na opuštěné zboží, které bylo nalezeno na moři. Aplikováno také na majetek ukořistěný během války na neozbrojených plavidlech znepráteleného státu. V Anglii bylo pro vládu obvyklé, jako právo admirality, zmocnit se a zabavit majetek nepřítele, který se nacházel v jejich přístavech při vypuknutí nepřátelství. Moc k výkonu takového práva nebyla ve Spojených státech ani delegována ani vůbec nárokována.

Droitural. Související s právem. Vztahující se k právu. Např. žaloby na vydání věci jsou buď „*droitural*“ (týkající se vlastnického práva) nebo „*possessory*“ (týkající se držby).

Dromones, dromos, dromunda. To byly původně velké námořní lodě, schopné přepravovat velký náklad, ale později tak byly označovány ty, kterým dnes říkáme válečné lodě (*men of war*).

Drop. Upustit od. V anglické praxi, jsou-li členové soudu rovnoměrně rozdělení v posuzování argumentu proti uplatnění pravidla *nisi* („jestliže ne“, „kdyby ne“), soud nerozhodne, tj. rozsudek se ani nezruší, ani nepotvrdí, ale řekne se o něm, že se od něj upouští (*drop*). Jelikož

existuje právo se odvolat, bylo obvyklé tak či onak rozhodnout; služebně mladší soudce proto vzal svůj názor zpět, aby u soudu jeden názor získal většinu.

Drop—letter. Místní dopis, psaní. Dopis, který má být doručen v místě nebo okrese, kde je podáván.

Drop shipment delivery. Dodávání zboží od výrobce nikoli nejprve velkoobchodníkovi, ale přímo dealerovi nebo zákazníkovi; velkoobchodník z toho má nicméně zisk, poněvadž na zboží převzal objednávku.

Drop shipper. Typ velkoobchodníka, jak je popsán výše.

Drove. Stádo, hejno, houf. Určitý počet zvířat shromážděných do jednoho houfu; stádo hnaného dobytka, neurčené co do počtu, ale skládající se alespoň z několika zvířat.

Drover's pass. Volný lístek, který železniční společnost poskytuje tomu, kdo doprovází stádo dobytka přepravované vlakem a stará se o ně.

Drug. Droga. Látka, to, co má být užito při určování diagnózy, jako uklidňující prostředek, k léčení nebo k prevenci nemoci, at' u člověka, nebo jiné živoucí bytosti, a jakákoli látka jiná než potrava, která má vliv na strukturu a jakoukoli tělesnou funkci člověka nebo jiných živočichů. 21 U.S.C.A. § 321(g)(1) (Anotovaný zákoník USA). Obecné označení substancí používaných v lékařství; jakákoli substance rostlinného živočišného či minerálního původu, používaná k výrobě nebo přípravě léků; jakákoli substance používaná jako lék. Viz Controlled Substance Acts.

Drug abuse. Narkomanie. Stav chronického či opakovaného opojení, které škodí jedinci a společnosti a je vyvoláno opakovaným užitím přírodní nebo syntetické drogy. Viz také Addict; Drug dependence.

Dobrovolné, návykové a nadměrné užívání drog je v mnoha státech důvodem k rozvodu.

Drug addict. Narkoman. Toxikoman. Osoba, která opakovaně užívá drogy. Viz Addict; Drug abuse; Drug dependence.

Drug dependence. Drogová závislost. Návyk na chemickou substancí, její zneužívání anebo propadnutí jí. Viz Addict.

Druggist. Lékárník, obchodník s léčivými; někdo, kdo mísí, sestavuje, připravuje a prodává léčiva.

Drugless healer. Přírodní léčitel. Jakákoli osoba, která praktikuje nebo považuje sebe samu za osobu praktikující léčbu jakékoli zdravotní obtíže, nemoci, vady nebo neschopnosti lidského těla manipulací, přízpůsobováním, manuální terapií, elektroterapií nebo jinou podobnou metodou. State v. Houck, 32 Wash.2d 681, 203 P.2d 693, 699. Viz Chiropractor.

Drummer. Obchodní cestující, agent. Termín aplikovaný na obchodní zástupce, kteří cestují jako zástupci velkoobchodníků a nabízejí maloobchodu zboží nebo přijímají objednávky na zboží, které má být expedováno maloobchodním dealerům. Viz také Commercial traveler.

Drungarius. Ve starém evropském právu velitel skupiny vojáků zvané *drungus*. Také fregatní kapitán.

Drungus. Ve starém evropském právu skupina či tlupa vojáků (*globus militum*).

Drunk. Viz Drunkenness; Intoxication.

Drunkard. Opilec. Alkoholik. Někdo, kdo je navykle (habitually) opilý. Notorický (common) opilec je definován v zákonech některých států jako osoba, která byla usvědčena z opilosti (nebo bylo dokázáno, že byla opilá) několikrát během krátké doby. Jinde je slovo „common“ považováno v této souvislosti za ekvivalent slova „habitual“.

Drunkness. Opilost. Stav opojení alkoholem. Stav osoby, jejíž mysl je ovlivněna pozitivním alkoholickým nápojem; stav někoho, kdo je „opilý“ (drunk). Účinek, který má na mysl nebo tělo pití alkoholických nápojů v takovém rozsahu, že normální stav dotyčného je změněn a jeho schopnost racionálního jednání a chování je podstatně snížena. Viz také Driving while intoxicated; Intoxication.

Zatímco některé státy zrušily trestnost opilosti na veřejnosti — public drunkenness — (např. Mass.), není nic neústavního na zákonu, který opilost na veřejnosti trestá. Powell v. Texas, 392 U.S. 514, 88 S. Ct. 2145, 20 L. Ed.2d 1254.

Drunk—o—meter. Přístroj na zjišťování obsahu alkoholu v krvi. Zařízení používané pro měření obsahu alkoholu v krvi, chemickou analýzou dechu. Výsledky takových testů jsou obecně využívány při soudním stíhání pro řízení vozidla v opilém stavu. Viz také Blood alcohol count; Breathalyzer test; Consent (implied consent); Driving while intoxicated; Field sobriety tests; Intoxilyzer; Intoximeter.

Dry, adj. Suchý. V běžném jazyku znamená tento termín vyschlý, či suchý; je-li však použit jako právní termín, znamená formální či nominální, bez uložení nějaké povinnosti či odpovědnosti nebo neplodný, takový, že nepřináší žádný zisk či výhodu; např. dry trust (pasivní trust). (Svěřenecký majetek, jehož správce nemá nic na práci a pouze si zachovává oprávnění k držbě tohoto majetku, pozn. překl.)

Dry, n. Zastáncé prohibice. Termín používaný k označení osoby, která je proti povolení prodeje alkoholických nápojů; prohibicionista, v opačném významu k „wet“ (mokřý), čili antiprohibicionista.

Dry check. Nekrytý šek. Synonymní s „cold check“ a „hot check“. Elder v. Evatt, Tex. Civ. App., 154 S.W.2d 684, 685.

Dry—craft. Čary, kouzla; čarodějnictví; magie.

Dry—exchange. Neplodná výměna. V anglickém právu dříve používaný termín, o kterém se říkalo, že byl vymyšlen, aby zamaskoval a kryl lichvy; bylo to předstíraní něčeho, co se mělo stát na obou stranách, zatímco ve skutečnosti se nestalo nic ani na jedné straně; v tomto vztahu to bylo nazýváno „dry“ (neplodné).

Dry hole agreement. Dohoda o geologickém vrtu. Podpůrná dohoda, podle které přispívající strana souhlasí s tím, že poskytne peněžní příspěvek výměnou za informaci získanou geologickým průzkumem či vrtem, bude-li vrt proveden.

Dry hole clause. Klauzule o suché díře, čili neproduktivním geologickém vrtu. Ustanovení při pronájmu v odvětví nafty a plynu, které určuje, co má nájemce udělat, aby udržel nájem pro zbytek původního termínu, když vyvrtal neproduktivní vrt. Účelem klauzule je jasně vyjádřit, že nájem může být udržován placením nájemného i za období, které zbývá do původně sjednaného termínu.

Dry mortgage. Hypotéka bez osobního závazku. Hypotéka, která vytváří retenční právo k pozemku z titulu vyplacených peněz, ale neukládá žádný osobní závazek hypotečnímu dlužníkovi, podložený hodnotou nebo přesahující hodnotu celého pozemku i s budovami.

Dry receivership. Konkursní správcovství bez odpovědnosti. Konkursní správcovství, kde majetek, který má být spravován, je po odečtení dluhů a hypoték nulový a pro obvyklé věřitele není co spravovat, i když žaloba má zákonnou formu.

Dry rent. Neplodné nájemné; nájemné odročené bez klauzule o zabavení věcí.

Dry state. Stát, ve kterém je zakázán prodej alkoholických nápojů.

Dry trust. Pasivní trust; svěřenský majetek, který nevyžaduje žádnou aktivitu na straně svěřenského správce, pokud jde o obrát peněz nebo majetku ve vztahu k *cestui que trust* (obmyslené osobně či beneficiáři).

Dual business. Dvojitý podnikání. K takovému podnikání jsou zapotřebí jednotky s podstatnou samostatností a úplností; takové, které mohou fungovat jako nezávislé podniky a produkovat zisk každá sama za sebe.

Dual capacity doctrine. Doktrína dvojí funkce. Podle této doktríny zaměstnavatel chráněný před civilní odpovědností exkluzivní pomocí, kterou mu poskytuje zákon o dělnických náhradách, se může stát civilně odpovědným vůči svému zaměstnanci, jestliže kromě své funkce zaměstnavatele zastává druhou funkci, která mu ukládá závazky nezávislé na těch, které jsou mu uloženy jako zaměstnavateli. Pavlek v. Forbes Steel and Wire Corp., 358 Pa. Super. 316, 517 A.2d 564, 565.

Dual citizenship. Dvojitý občanství. Občanství dvou různých zemí. Status občanů Spojených států, kteří bydlí v některém z členských států USA; osoby, které se narodily nebo jsou naturalizovány ve Spojených státech, jsou občany USA a státu, ve kterém bydlí.

Dual court system. Dvojitý systém soudů, dvojitý soudní systém. Termín, který popisuje soudní systém ve Spojených státech, kde existují federální soudy a soudy jednotlivých států.

Dual distributor. Dvojitý distributor. Firma, která prodává zboží kupujícími na dvou různých úrovních distribučního řetězu zároveň; např. dvojitým distributorem je výrobce, který přímo prodává jak velkoobchodu, tak i maloobchodu.

Dual listing. Viz Listed security.

Dual purpose doctrine. Doktrína dvojího účelu. Doktrína dvojího účelu říká, že vyžaduje-li práce zaměstnanec cestovat, je zaměstnanec v zaměstnání, když tuto práci vykonává, i když tím zároveň slouží i nějakému vlastnímu účelu. Snowden v. Orscheln Bros. Truck Lines, Inc., Mo. App., 446 S.W.2d 494, 496. Doktrínou je, že poranění utrpěné během cesty, která slouží jak služebnímu, tak osobnímu účelu se vztahuje k zaměstnání, jestliže cesta s sebou nese práci nebo službu pro zaměstnavatele, který by stejně musel na cestu vyslat někoho jiného, i kdyby to nespádalo v jednosobní cestou. Stoskin v. Board of Ed. of Montgomery County, 11 Md. App. 355, 274 A.2d 397, 400.

Duarchy. Forma vládnutí, kde dva kralují společně.

Quas uxores eodem tempore habere non licet. Není v souladu s právem mít dvě manželky zároveň. 1 Bl. Comm 436.

Dubitante. Pochybní. Termín, je-li v zápisech připojen ke jménu soudce, znamená, že soudce pochyboval o vynesení rozhodnutí.

Dubitatur. Pochybuje se. Termín často používaný v zápisech k vyjádření toho, že určitý bod je považován za pochybný.

Dubitavit. Pochyboval, byl na pochybách.

Ducat. Cizí mince s rozličnou hodnotou v různých zemích.

Ducatus. Ve feudálním a starém anglickém právu vévodství, šlechtický titul nebo území vévody.

Duces tecum. Přines s sebou. Označení určitého druhu writů, z nichž příkaz *subpoena duces tecum* (předvolání s výzvou předložit určité důkazy) je neobvyklejší; požaduje, aby strana, která je vyzvána, aby se pod sankcí dostavila k soudu, přinesla s sebou nějaký dokument, důkaz, nebo jinou věc, která bude použita nebo prohlédnuta soudem. Viz Subpoena duces tecum.

Duces tecum licet languidus. Přines s sebou, ačkoliv jsi nemocen. V praxi starý, nyní zastaralý writ, určený šerifovi, který předtím odpověděl, že nemůže s sebou vzít vězně bez obav, že zemře, poněvadž vězeň je *adeo languidus* (tak nemocný); načež soud udělil *habeas corpus* typu *duces tecum licet languidus*.

Duchy Court of Lancaster. Lankasterský vévodský soud. Soud se speciální jurisdikcí, který se konal před kancléřem vévodství nebo jeho zástupcem a týkal se všech věcí rozhodovaných podle ekvity, jež se vztahovaly k pozemkům Koruny v právu lankasterského vévodství; tento soud se velmi liší od falckrabství (které má také svou zvláštní kancléř pro pečetení příkazů a pod.) a zahrnuje velké území, které leží od něj ve značné vzdálenosti; je to značně veliký obvod obklopený městem Westminster. Řízení před tímto soudem je stejné, jako byla řízení před ekvitním soudem druhé instance, (court of chancery), takže se nezdá, že by to byl soud bagatelní; ovšem mělo se za to, že court of chancery má jurisdikci stejnou jako vévodský soud a může projednávat tytéž věci. Ačkoliv nebyl formálně zrušen, tento soud nezasedal od roku 1835.

Duchy of Lancaster. Vévodství lankasterské. Jsou to pozemky, které dříve náležely vévodům z Lankasteru a nyní patří Koruně v právu vévodství a zahrnují nejen hrabství, ale také velké území od něj vzdálené, zejména Savoy v Londýně a nějakou půdu blízko Westminsteru. 3 Bl. Comm. 78.

Ducking—stool. Viz Castigatory.

Ducroire. Ve francouzském právu ručení, záruka. ekvivalent k *del credere* (viz tam).

Due. Řádný; vhodný; pravidelný; zákonný; dostatečný; rozumný, jako ve frázích „due care“ (řádná péče), „due process of law“ (řádný zákonný proces), „due notice“ (zákonná výpověď).

Dlužný; splatný; plným právem dlužný. To, co se někdo smluvně zaváže platit druhému; to, co zákon nebo spravedlnost vyžaduje, aby bylo zapláceno nebo učiněno.

Dlužný (owed) či nezaplacený (owing) na rozdíl od splatný (payable). O dluhu se často říká, že je *due* (splatný) osobou, která je dlužnou stranou, nebo prvotně zavázanou platit, at' už doba splatnosti nastala nebo ne. Totéž platí o frázi „due and owing“ (splatný a nezaplacený).

Splatný. O směnce se běžně říká, že je *due* (splatná), když přišel čas jejího zaplacení.

Slovo „due“ vždy znamená pevný a jasně stanovený závazek, který musí být vyrovnán, ale pokud jde o čas jeho zaplacení, existuje značná dvojnámost v používání tohoto termínu a jeho přesný význam se určuje v každém jednotlivém případě z kontextu. Může znamenat, že předemtný dluh nebo nárok je nyní (současně či okamžitě) dozrálý (matured) a vynutitelný (enforceable), nebo že dozrál v určitém čase v minulosti a dosud nebyl uspokojen, nebo že je stanovený a nezvratný, ale den určený pro jeho zaplacení ještě nenastal. Ale běžně a není-li doplněno nějakými vymežujícími výrazy se slovo „due“ omezuje na první z těchto významů, druhý význam bývá vyjadřován termínem „overdue“ (zpožděný, resp. dávno už splatný) a třetí slovem „payable“ (splatný).

Due and proper care. Řádná a náležitá péče. Míra péče, která je od něhoho požadována, aby se předešlo neštěstí. *Viz* Due care.

Due bill. Splatná směnka. Písemné uznání dluhu či příslib placení. *Viz* IOU.

Due care. Řádná péče. Řádná, vhodná a dostatečná péče, jak to vyžadují okolnosti; absence nedbalosti. Míra péče, o které se dá očekávat, že bude vynaložena rozumnou osobou k zabránění škody logicky předvídatelné, kdyby taková péče nebyla vynaložena. Péče, kterou by normálně opatrná osoba vynaložila za týchž nebo podobných okolností. *Strickland v. Hughes*, 2 N. C. App. 395, 163 S.E.2d 24, 26. Řádná péče je péče úměrná dané situaci, jejímu okolí, zvláštnostem a náhodám. Může vyžadovat a často skutečně vyžaduje mimořádnou péči (extraordinary care). Termíny „due care“ (řádná péče), „reasonable care“ (přiměřená péče), a „ordinary care“ (běžná péče) jsou často užívány jako zaměnitelné.

Tento termín, jak je mu často rozuměno v případech, kde podstatou žaloby je nedbalost obžalovaného, znamená nejen to, že strana nebyla nedbalá nebo bezstarostná, ale že také není vinna porušením zákona ve vztahu k předemtné záležitosti nebo transakci, která je příčinou žaloby.

Due compensation. Řádná náhrada. Termín, jak je používán ve vztahu k právu státu vyvlastňovat (eminent domain), označuje hodnotu odňaté půdy a odškodnění, je-li nějaké, které pro majitele vyplývá jako důsledek odnětí, aniž by byl brán v úvahu buď celkový prospěch nebo celková škoda. *Viz* Just compensation.

Due consideration. Řádná úvaha. Dát takovou váhu nebo význam určitému faktoru, který, jak se zdá, si to za daných okolností zasluhuje; to znamená volné uvážení (discretion). *United States ex rel. Maine Potato Growers & Shippers Ass'n v. Interstate Commerce Commission*, 66 App. D. C. 398, 88 F.2d 780, 783. Pokud jde o dostatečnou úvahu (protihodnotu) ve smluvním právu, *viz* Consideration.

Due course holder. *Viz* Holder in due course.

Due course of law. Řádný postup cestou práva. Tato fráze je synonymní s „due process of law“ (řádný soudní proces) nebo „the law of the land“ (právo země) a její obecná definice je „právo v jeho řádném průběhu prostřednictvím soudů.“ *Viz* Due process of law.

Due date. Den splatnosti. Obecně určitý den, kdy nebo před kterým musí být něco učiněno, aby se vyhovělo právu nebo smluvnímu závazku.

Due diligence. *Viz* Diligence.

Due influence. Správný vliv. Vliv získaný přesvědčováním a argumentací nebo apelováním na city. In re Chamberlains Estate, Cal. App., 109 P.2d 449, 452. *Viz* také Coercion; Duress.

Duel. Soubor. Duel je jakýkoli boj se smrtícími zbraněmi mezi dvěma nebo více osobami, k němuž dochází podle předchozí dohody či na základě předchozího sporu.

Dueling. Soubor, zápolení. Soubor dvou osob, jedné proti druhé v určeném čase na určitém místě na základě předchozího sporu. Jestliže je výsledkem smrt, je to zločin vraždy. Liší se od výtržnosti v tom, že k té dochází na základě náhlého sporu, zatímco soubor je vždy výsledkem návrhu.

Duelling. Řešení sporu souborem; soubor jako forma řešení sporu. *Viz* Battel.

Due negotiation. Řádný převod. Převod převoditelne listiny dokazující vlastnictví za podmínek, kdy nabyvatel převezme dokument a zboží zbaavených určitých nároků vynutitelných na převodci. *Viz* U.C.C. §§ 7-501(4) & 7-502(1). (Jednotný obchodní zákoník.) Řádný převod jako nákup provedený v dobré víře je výjimkou z doktríny o odvozeném nároku, aplikované na dokumenty.

Due notice. Řádné oznámení. Dostatečné zákonně předepsané oznámení. Oznámení rozumně zamýšlené, které pravděpodobně dosáhne osobu, již je určeno nebo veřejnost. Žádné pevné pravidlo o tom, co je „due notice“ nelze stanovit. „Due“ je relativní termín a musí být aplikován na každý případ podle úvahy soudu vzhledem k jednotlivým okolnostem. *Viz* Notice.

Due-on-encumbrance clause. Klausule „splatné při zatížení“. V jazyku používaném v hypotekární branži klauzule, která dává hypotečnímu věřiteli možnost urychlit hypoteční dluh v případě, že hypoteční dlužník si dále vypůjčí na nemovitý majetek bez souhlasu hypotečního věřitele.

Due-on-sale clause. Klausule „splatné při prodeji“. Opatření, které se obvykle vyskytuje v dlužním úpisu nebo hypotéce, kterým se celý dluh stává okamžitě dospělým a splatným podle volby hypotečního věřitele po prodeji hypotékou zatíženého majetku. Takové klauzule jsou všeobecně používány, aby zabránily dalším kupujícím převzít existující půjčky za nižší než běžné úrokové míry. Platnost takových opatření potvrdil Nejvyšší soud.

Due posting. Řádné frankování a odesílání. Frankování a podávání dopisů na poště Spojených států.

Due process clause. Klausule o řádném soudním procesu. V Ústavě Spojených států se vyskytují dvě takové klauzule, jedna v Pátém dodatku, týkající se federace, druhá ve Čtrnáctém dodatku, který chrání osoby před zásahy státu. Jde o dva aspekty: procesní (procedural), který osobě zaručuje řádné a spravedlivé (fair) řízení, a hmotněprávní (substantive), který chrání majetek osoby před nespravedlivým zasahováním ze strany státní moci nebo odnětím. *Viz* Due process of law.

Due process of law. Řádný soudní proces. Právo ve svém řádném průběhu prostřednictvím soudů. Řádné řízení cestou práva v každém jednotlivém případě znamená takový výkon státní moci, který dovoluje a schvaluje ustálená právní pravidla a který podle nich zabezpečuje ochranu práv jednotlivců, která tato pravidla

předepisují pro ten druh případů, ke kterým ten který případ patří. Zákonné postupy podle těch pravidel a principů, které byly vytvořeny v právních systémech pro realizaci a ochranu osobních práv. Aby byly takové postupy platné, musí existovat soud, který je v důsledku toho, jak byl ustaven — tedy toho, že vznikl v souladu s ustanoveními zákona o jeho vytvoření — kompetentní rozhodnout ve věci, která je předmětem žaloby; jestliže jde pouze o určení osobní odpovědnosti obžalovaného, musí být obžalovaný předvolán (tedy přiveden do dosahu jurisdikce předvoláním v rámci státu) nebo se musí dobrovolně dostavit. *Pennoyer v. Neff*, 95 U.S. 733, 24 L. Ed. 565. Řádný soudní proces zahrnuje i právo osoby jím dotčené být přítomen u soudu, který vynáší rozsudek ve věci, která se v nejšířším smyslu dotýká života, svobody nebo majetku; být slyšen jako svědek nebo jinak a vyvracet důkazem každý materiální fakt, který má v dotyčné věci vliv na otázku práva. Pokud by se ve vztahu k němu nějaký fakt nebo odpovědnost nevyvratitelně předpokládaly, nešlo by o řádný soudní proces.

Řádné řízení, kdy osobě bylo doručeno oznámení, kde má příležitost být slyšena a domáhat se svých práv a obhajovat je před soudem, který má pravomoc případ projednat a rozhodnout. *Kazubovski v. Kazubovski*, 45 Ill.2d 405, 259 N.E.2d 282, 290. Fráze znamená, že nikdo nebude zbaven života, svobody či jiného práva, které mu zákon skýtá, dokud věc, která se ho týká, nebude rozsouzena proti němu v řízení vedeném v souladu s pravidly, která upravují soudní řízení a zakazují odsouzení bez slyšení. *Pettit v. Penn. La. App.*, 180 So.2d 66, 69. Pojem „řádného soudního procesu“, jak je obsažen v Pátém dodatku, vyžaduje, aby právo nebylo nerozumné, svévolné či vrtošivé, a aby zvolené prostředky měly rozumný a podstatný vztah k věci, o kterou jde, resp. k cíli, o jehož dosažení se usiluje. *U.S. v. Smith, D. C. Iowa*, 249 F. Supp 515, 516. Základním předpokladem „řádného procesu“ je možnost být slyšen, být si vědom toho, že věc je nerozhodnuta, na základě informací se moci rozhodnout, zda se podvolit, bojovat či popírat a uplatnit před vhodným rozhodujícím orgánem důvody takového rozhodnutí. *Trinity Episcopal Corp. v. Rommey, D.C.N.Y.*, 387 F. Supp. 1044, 1084. Kromě toho všeho „řádný proces“ znamená základní slušnost (fairness) a skutečnou spravedlnost. *Vaughn v. State*, 3 Tenn. Crim. App. 54, 456 S.W.2d 879, 883.

V pojmu řádného soudního procesu jsou zahrnuta základní práva obžalovaného v trestních věcech a předpoklady spravedlivého řízení. Tato práva a tyto předpoklady byly rozšířeny rozhodnutími Nejvyššího soudu a zahrnují včasné oznámení o výslechu nebo přeličení, které informuje obžalovaného o obviněních proti němu vznesených; možnost konfrontovat žalující a předkládat ve vlastním zájmu důkazy nestranné porotě nebo soudci; presumpci nevinny, podle které musí být vina prokázána legálně získaným důkazem a verdikt musí být podložen předloženými důkazy; právo obžalovaného být upozorněn na všechna ústavní práva na samém počátku trestního řízení; ochranu proti sebeobviňování (self-incrimination); pomoc právního zástupce v každém kritickém stadiu trestního řízení; a záruku, že nikdo nebude dvakrát souzen za týž delikt (double jeopardy). *Viz* také Procedural due process; Substantive due process.

Due process rights. Práva, která jsou vázána na řádný soudní proces. Jsou to všechna základní práva, která

vyžadují soulad s řádnými procesními standardy slušnosti (fairness) a spravedlnosti (justice). Procedurální a hmotná práva občanů proti postupům státu, které ohrožují život, svobodu a majetek. *Viz* Due process of law.

Due proof. Řádný důkaz. V rámci podmínek životní pojistky označuje tento termín přiměřeně doloženou výpověď o faktech, která, prokáže-li se na soudě, by na první pohled vyžadovala proplacení nároku; neznamená tedy nějaký zvláštní důkaz, který svévolně požaduje pojistitel. *National Life Ins. Co. v. White, D. C. Mun. App.*, 38 A.2d 663, 666. Důkaz dostačující k tomu, aby podpořil nějaký závěr, nebo aby se z něj dal nějaký závěr vyvodit. *Viz* Burden of proof; Proof.

Due regard. Řádný ohled. Ohled odpovídající požadavkům konkrétního případu.

Dues. Poplatky, dávky nebo daně. Aplikováno na kluby nebo jiné členské organizace toto slovo označuje obnosy placené na jejich podporu a provoz, jakožto požadavek, s nímž je spjata členství (členské příspěvky).

Due to. Způsobený, zaviněný. Výrazy „sustained by“ (podporovaný), „caused by“ (způsobený), „due to“ (zaviněný), „resulting from“ (vyplývající z), „sustained by means of“ (podporovaný pomocí něčeho), „sustained in consequence of“ (podporovaný v důsledku něčeho) a „sustained through“ (podporovaný čím) jsou považovány za synonyma.

D.U.I. Trestný čin, spočívající v řízení motorového vozidla pod vlivem alkoholu nebo drog. *Viz* Driving while intoxicated.

Duke. Vévoda. V anglickém právu šlechtický titul, řazený bezprostředně po princí waleském (Prince of Wales). Je to pouze čestný titul. S udělením není spojeno žádné panství, území nebo jurisdikce nad místem, s nímž je spjat. *Duchess*, manželka vévody.

Duke of Exeter's Daughter. Název mučidla v Toweru, pojmenovaného podle jednoho z ministrů Jindřicha VI., který usiloval o jeho zavedení v Anglii.

Duke of Yorks Laws. Sbirka zákonů sestavená v r. 1665 pro kolonii New York.

Dulocracy. Vláda, kde sluhové a otroci mají tak velká oprávnění a výsady, že dominují.

Duly. Řádně. Řádnou a náležitou formou a způsobem; v souladu s požadavky práva. Pravidelně; pořádně; vhodně; řádně zdůvodněný, na rozdíl od pouze formálního; v souladu se zákonem co do formy, i co do obsahu. *Viz* Due process of law.

Duly ordained minister of religion. Řádně vysvěcený duchovní. Osoba, která byla vysvěcena ve shodě s ceremoniálem, rituálem nebo liturgickými zvyklostmi uznané církve, náboženské sekty nebo náboženské organizace, aby učila a kázala její nauku a řídila její rituály, ceremonie a veřejné bohoslužby; osoba, která obvykle takové povinnosti vykonává.

Duly qualified. Řádně kvalifikovaný. Být „řádně kvalifikovaný“ zastávat nějaký úřad, v ústavním smyslu a v běžně přijatém významu těchto slov znamená, že úředník musí mít veškerou potřebnou kvalifikaci; že bude ve všech ohledech vyhovovat všem požadavkům, dříve než se ujme povinností úřadu; a že bude vázán přísahou či místopřísežným prohlášením, dodržovat Ústavu a věrně vykonávat povinnosti úřadu.

Dum. Zatímco; pokud; dokud; pod podmínkou, že; za předpokladu, že.

Dumb—bidding. Némá nabídka. V aukčních prodejkách, když majitel, který chce obdržet minimální obnos za věc, kterou nabízí, napíše tento obnos na kus papíru a uloží ho pod předmět a je dohodnuto, že nebude využita žádná nabídka, ledaže by se rovnala obnosu na papíře. Taková nabídka se nazývá „němá nabídka“.

Dum bene se gesserit. Pokud se bude řádně chovat; po dobu řádného chování. Věta popisuje setrvávání ve funkci, jež nezávisí na libovůli toho, kdo do funkce jmenuje, ani na uplynutí předem stanovené doby, ale pouze na tom, zda ten, kdo funkci zastává, zemře nebo se přestane řádně chovat.

Dum fuit infra aetatem. Dokud byl nezletilý. Ve staré anglické praxi writ o ujmouti se držby, vydávaný nezletilému, když dosáhl plnoletosti, aby znovu nabyl pozemky, které v době jeho nezletilosti byly spravovány jako dědičný majetek s neomezenou dědičnou posloupností či jako dědičný majetek s omezenou dědičnou posloupností nebo jako majetek na doživotí; stejný writ mohl získat dědic nezletilého.

Dum fuit in prisona. Dokud byl ve vězení. Ve starém anglickém právu writ vydaný tomu, jehož pozemky — zatímco on byl ve vězení — spravoval někdo jiný. Tímto writem se mu vrací jeho vlastní majetek. Zrušeno aktem St. 3 & 4 Wm. IV, c. 27.

Dummodo. S výhradou; za předpokladu, že. Slovo vyjadřující v římských majetkových převodech omezení, často používané k vyjádření výhrady; jako vyhrazení nájemného či jiného důchodu.

Dummy. n. Někdo, kdo kupuje majetek a má právní titul k němu za někoho jiného obvykle proto, aby zatajil totožnost pravého vlastníka; „slaměný panák“; ten, kdo je nastrčen. Prostor široký 6 1/3 stopy mezi kolejemi pouliční dráhy.

Dummy, adj. Simulovat; předstírat; předstíraný; napodobenina. Osoba, která zastává místo někoho jiného, ten, kdo vykonává funkci, dokud není jmenována vhodná osoba nebo nalezena osoba schopná nastoupit na jeho místo (např. předstíraní ředitele společnosti; předstíraní vlastníci nemovitosti).

Dummy corporation. Předstíraná korporace, společnost. Společnost vytvořená proto, aby něco přestírala a ne pro provozování legitimní činnosti; např. vytvořená jedině z toho důvodu, aby se někdo vyhnul osobní odpovědnosti.

Dummy director. Předstíraný ředitel. Ten, komu je (obvykle) předán jeden akciový podíl ve společnosti, aby byl kvalifikován jako ředitel společnosti, ve které však nemá skutečný podíl ani se jejího vedení aktivně neúčastní. Někdo, kdo je pouhou figurou a ve skutečnosti nevykonává žádné povinnosti.

Dummy stockholder. Nastrčený akcionář. Někdo, kdo svým jménem drží akcie ve prospěch skutečného vlastníka, jehož jméno je obvykle utajováno. Viz také Street name.

Dum non fuit compos mentis. Jelikož nebyl při (zdravém) rozumu. Ve starém anglickém právu název writu, opravňující dědice osoby, která byla *non compos mentis* (nebyla při zdravém rozumu) a zcizila své pozemky, žádat u soudu, aby jim byla navržena jejich práva. Zrušeno aktem 3 & 4 Wm. IV, c. 27.

Dump. Stáhnout či shodit s větším či menším násilím; vyložit. Upadnout; uložit něco na hromadu nebo neuspořádaně. Prodat za hranice za nižší cenu než je prodejní cena v tuzemsku. Viz Dumping Act.

Dumping. Prodej ve velkém množství za velmi nízkou cenu nebo prakticky bez ohledu na cenu; také prodej zboží do zahraničí za nižší cenu, než je tržní cena v tuzemsku. Viz Dumping Act.

Akt vnucování produktu na trh, např. bavlny během krátkého období sklizně.

Dumping Act. Dumpingový zákon. Federální antidumpingový zákon, který stanoví, že ministr financí (Secretary of Treasury) je povinen informovat U.S. International Trade Commission USITC (Komise USA pro mezinárodní obchod), kdykoliv zjistí, že zahraniční zboží se bude či pravděpodobně bude prodávat ve Spojených státech nebo kdekoli jinde za cenu nižší, než je jeho cena tržní; USITC určí škodu, která tím vznikne průmyslu Spojených států. Jestliže jsou takové dovozy označeny za dovozy, poškozující domácí prodej podobných produktů, může být nařízeno, aby byly zastaveny. 19 U.S.C.A. § 1673. (Anotovaný zákoník USA).

Dum recens fuit maleficium. Dokud delikt byl čerstvý. Termín, používaný ve starém právu v souvislosti s odvoláním ve věcech únosu, resp. znásilnění.

Dum sola. Dokud či pokud je sama, resp. svobodná (neprovdaná). *Dum sola fuerit* (pokud bude neprovdaná). *Dum sola et casta vixerit*, (pokud bude svobodná a čistá). Slova znamenající omezení ve starých převodech. Také obvykle aplikováno na neprovdanou ženu ve spojení s něčím, co bylo nebo mohlo být učiněno během tohoto stavu.

Dun. Žádost o zaplacení (např. dun—letter — písemná upomínka), adresovaná nedbalému dlužníkovi.

Dungeon. Podzemní vězení nebo cela, umístěná v nejméně opevněné části pevnosti. Temné nebo podzemní vězení.

Dunio. Druh drobné mince s nižší hodnotou než farthing.

Dunnage. Materiál na obkládání nákladu na lodi proti nárazu nebo styku s vlhkem. Kousky dřeva umístované po stranách nákladu a nad něj, aby byl podle své povahy a kvality chráněn před účinky vlhkosti. Mezi materiálem na obkládání nákladu a mezi zátěží lodí je velká podobnost. Zátěž se používá k rovnovážnému uložení nákladu a k tomu, aby loď v zájmu správné a bezpečné plavby klesla na čáru ponoru. Obložení je umístěno pod náklad, aby ho chránilo před vlhkostí do něj pronikající či mezi různé náklady, aby byly chráněny před otlučením a vzájemným poškozením. Těsnění v lodním kontejneru, které zabraňuje poškození zboží.

Duodecimvirale iudicium. Soudní tribunál s dvanácti členy či dvanáctičlenná porota. Aplikováno na poroty *de medietate linguae*.

Duodecima manus. Dvanáct rukou. Přísahy dvanácti mužů, včetně toho, komu bylo povoleno hájit právo obžalovaného. 3 Bl. Comm. 343.

Duodena. Ve starých záznamech porota složená z dvanácti mužů.

Duodena manu. Dvanácti rukama, tj. dvanáct svědků, kteří svědčí, aby očistili zločince z obžaloby z deliktu.

Duo non posunt in solido unam rem possidere. Dva nemohou cele vlastnit jednu věc.

Duopoly. Monopol dvou institucí. Stav trhu, na němž jsou pouze dva výrobci nebo kupující daného produktu.

Duorum in solidum dominium vel possessio esse non potest. Dva nemohou cele vlastnit ani držet jednu věc.

Duosony. Monopol dvou kupujících. Stav na trhu, kde určitý výrobek kupují jen dva kupující.

Duo sunt instrumenta ad omnes res aut confirmandas aut impugnandas, ratio et autoritas. Jsou dva nástroje, pomocí nichž lze všechno potvrdit nebo popřít — rozum a autorita.

Dupla. V kontinentálním právu dvojnásobná cena jedné věci.

Duplex house. Dvojdomek. Dům, v němž je bydlení pro dvě rodiny, bez ohledu na to, zda jde o bydlení stejné nebo ne. Bytové jednotky mohou být buď vedle sebe nebo v různých podlažích.

Duplex querela. Dvoji stížnost. Církevní řízení, které je ve své podstatě odvoláním. Viz Double complaint.

Duplex valor maritaggi. Ve starém anglickém právu dvojnásobná hodnota manželství. Dokud byl nezletilec v poručnictví, poručník mu nebo jí byl oprávněn nabídnout přiměřeného manželského partnera, aniž by jednoho nebo druhého znevažoval. Jestliže nezletilci odmítli, zaplatili hodnotu manželství svému poručníkovi, to jest tolik, nakolik by porota takový svazek ocenila nebo kolik by kdokoli poručníkovi za takový svazek dal; jestliže sami uzavřeli manželství bez souhlasu poručníka, zaplatili dvojnásobek hodnoty takového manželství. 2 Bl. Comm 70.

Duplicate, v. Zdvojit, zdvojnásobit; opakovat, kopírovat, udělat nebo přidat věc, úplně stejnou jako věc předcházející; přesně reprodukovat.

Duplicate, n. Duplikát. Duplikát je druhý otisk vytvořený stejně jako originál, čili z téže matrice, nebo fotografickou cestou, včetně zvětšenin a zmenšenin nebo mechanickým nebo elektronickým záznamem nebo chemickou reprodukcí, nebo jinou ekvivalentní technikou přesně reprodukcující originál. Fed. R. Evid. 1001 (Federální pravidla pro dokazování).

To, co se přesně podobá nebo odpovídá něčemu jinému; druhé, odpovídající prvnímu; odtud kopie; přepis; protějšek; opakovaný originální dokument; dokument v podstatných jednotlivostech týž jako druhý. Termín je také často používán ve významu nového originálu, vyhotoveného proto, aby nahradil dokument, který byl ztracen nebo zničen a majícího tutéž právní sílu a účinek. Viz také Copy.

V Anglii lístek dávaný majitelem zastavárny tomu, kdo dává do zástavy movitou věc.

Duplicate taxation. Viz Double taxation.

Duplicate will. Dvojmo vyhotovená poslední vůle. Termín používaný v případě, kdy zůstavitel pořídí dvě vyhotovení své poslední vůle, jedno aby si ponechal a druhé aby bylo uloženo u jiné osoby. Při žádosti o soudní potvrzení dvojmo vyhotovené závěti musí být obě vyhotovení deponována v registru dědičného soudu (court of probate). Pořizování závěti ve dvou vyhotoveních je nežádoucí, poněvadž přeje-li si zůstavitel zrušit svou poslední vůli, musí dávat pozor, aby vyhověl zákonům o revokaci, pokud jde o obě poslední vůle. Viz také Reciprocal wills.

Duplicatio. V kontinentálním právu odpověď obžalovaného na repliku žalobce; odpovídá replice (rejoinder) v common law.

Duplicacionem possibilitatis lex non patitur. Zákon nepřipouští dublování možnosti.

Duplicatum jus. Dvoji právo.

Duplicitous. Obojetný. Žaloba, která spojuje v jednom a tomtéž bodě rozličné důvody pro jednání rozličné povahy, aby podepřela oprávněnost k odškodnění, nebo která je založena na rozličných teoriích o odpovědnosti obžalovaného. Taková obojetnost nebyla dovolena v žalobách podle common law, je však povolena podle Rule of Civil Procedure 8(e). Sloučení oddělených a odlišných deliktů do jednoho a téhož bodu v jedné obžalobě. State v. Seward, 163 Kan. 136, 181 P.2d 478, 480. Viz např. Fed. R. Crim. P. 8(a). Viz také Duplicitous.

Duplicity. Duplicita, zdvojení, dvojitost. Technická chyba v procesním úkonu podle common law spočívající v tom, že v jednom writu se spojují dvě nebo více příčin jednání, v jedné obhajobě se spojují dva nebo více důvodů obhajoby, v jedné replice se spojují dvě nebo více porušení práva, v jednom a tomtéž bodě obžaloby se spojují dva nebo více deliktů, v jednom legislativním aktu se spojují dvě nebo více navzájem nesouvisejících věcí, v jediném sporu se spojují dvě nebo více sporných otázek. Taková duplicita je povolena v civilních žalobách podle Rule of Civil Procedure 8(e) (Pravidlo pro civilní řízení 8(e)).

Pravidlo „duplicitous“ zakazuje v jednom obvinění obviňovat z více rozdílných trestných činů najednou. Mechling v. Stayton, D. C. Va., 361 F. Supp. 770, 772. Spojení dvou nebo více rozdílných a oddělených deliktů do jednoho bodu obžaloby. State v. New Jersey Trade Waste Ass'n, 96 N.J. 8, 472 A.2d 1050, 1057. Viz např. Fed. R. Crim. P. 8(a). Viz také Multiplicity of actions or suits.

Umyslíný klam nebo licoměrnost.

Dupuytren's contraction. Dupuytrenova kontrakce. Patologické smršťování dlaňových svalů.

Durable goods. Viz Goods.

Durable leases. Trvalé nájemní smlouvy. Nájemní smlouvy stanovící, že nájemné je splatné ročně, a že v případě neplacení je třeba pronajatou věc vrátit, přičemž trvání nájmu je vymezeno formulací „dokud tráva poroste a voda poteče“, nebo podobně.

Durable power of attorney. Viz Power of attorney.

Dura mater. Tuhá membránovitá vnější pokrývka mozku a míchy.

Durante. Lat. Během něčeho; dokud. Omezující termín, vyskytující se ve starých převodech.

Durante absentia. V nepřítomnosti; je-li někdo nepřítomen. V některých jurisdikcích se o správě majetku zemřelého říká, že se provádí *durante absentia* (v nepřítomnosti) v případech, kdy nepřítomnost posledních vůlí obmyšlených nebo vykonavatele závěti zdržuje nebo ohrožuje vypořádání majetku.

Durante bene placito. Dokud trvá dobrá vůle. Starodávné léno anglických soudců bylo *durante bene placito*. 1 Bl. Comm. 267, 342.

Durante minore aetate. Po dobu nezletilosti. 2 Bl. Comm. 503 Tato slova se objevují ve starých listinách, jimiž se ustanovoval správce pozůstalosti.

Durante viduitate. Po dobu vdovství (= dokud bude vdovou). 2 Bl. Comm. 124 *Durante casta viduitate*, po dobu cudného vdovství.

Durante virginitate. Po dobu panenství (= pokud bude pannou, dokud se neprovdá).

Durante vita. Po dobu života (= dokud bude živ).

Duration. Trvání. Časový rozsah nebo limit. Časový úsek, během kterého něco existuje.

Interest. Subjektivní právo. Časové období, během něhož subjektivní právo k majetku trvá.

Trust. Svěření. Časové období, během kterého svěření existuje, než skončí.

Duress. Nátlak, hrozba. Jakákoli protiprávní hrozba nebo nátlak, jehož někdo použije ve snaze přimět druhého jednat (nebo zdržet se jednání) způsobem, který by on či ona jinak nechtěli (nebo chtěli). Vystavování osoby nevhodnému tlaku, který překonává její vůli a nutí ji, aby vyhověla požadavku, na který by nepřistoupila, kdyby jednala svobodně. Head v. Gadseen Civil Service Bd., Ala. Civ. App., 389 So.2d 516, 519. Použití takového nátlaku nebo donucení, jaké nutí člověka jednat proti své vůli a které mu odnímá svobodu jednání; překonání síly odmítnout vyhovět nespravedlivým požadavkům druhého. Haumont v. Security State Bank, 220 Neb. 809, 374 N.W.2d 2, 6.

Stav, kdy je někdo donucen protiprávním jednáním nebo nátlakem druhého uzavřít smlouvu nebo protiprávně jednat za okolností, které ho zbavují možnosti jednat podle své svobodné vůle. Hyde v. Lewis, 25 Ill. App.3d 495, 323 N.E.2d 533, 537. Zahnuje jakékoli chování, které přemůže vůli a nutí konat něco, co by jinak nebylo vykonáno. Williams v. Rentz Banking Co., 112 Ga. App.384, 145 S.E.2d 256, 258.

Nátlak může být obranou proti trestnému činu, či proti porušení smlouvy nebo proti mimosmluvnímu porušení práva, pněvadž k tomu, aby nějaký čin byl trestný nebo takový, který způsobí mimosmluvní porušení práva, musí být dobrovolný, aby založil odpovědnost.

Smlouva, ke které došlo pod hrozbou fyzického donucení, je neplatná. Také je-li projev souhlasu se smlouvou, který učinila strana vynucen nemístnou hrozbou druhé strany, která neponechává oběti rozumnou alternativu, může oběť namítnout její neplatnost. Restatement, Second, Contracts §§ 174, 175.

Jako obrana proti civilní žalobě musí být nátlak tvrzen, nikoli popírán. Fed. R. Civil P. 8(c).

Nátlaku lze využít jako obrany v trestní věci. Kdo se pod tlakem něčí protiprávní hrozby, že bude poškozen (nebo že bude poškozena třetí osoba), dopustí něčeho, co by jinak mohlo být trestným činem, může být za určitých okolností shledán oprávněným se toho dopustit, a tudíž nevinným trestným činem, z jehož spáchání je viněn. Viz Model Penal Code § 2.09 (Vzorový trestní zákoník).

Viz také Coercion; Economic duress; Extortion; Undue influence.

Duress of goods. Nátlak prostřednictvím majetku. Kde čin pozůstává z bezprávné konfiskace nebo zadržetí majetku k němu oprávněné osoby a vyžaduje nějaké jednání jako podmínku, aby kapitulovala, je takový čin „duress of goods“. Sstrom v. Anderson, 51 Cal. App.2d 213, 124 P.2d 372, 376.

Duress of imprisonment. Nátlak uvězněním. Protiprávní uvěznění osoby nebo nezákonné omezení její

svobody, aby byla přinucena něco učinit. 1 Bl. Comm. 130, 131, 136, 137. Viz také Duress.

Duressor. Násilník. Ten, kdo vystavuje druhého nátlaku (duress); ten, kdo hrozbou nutí jiného něco učinit.

Duress per minas. Nátlak hrozbami. Použití hrozeb (threats) a vyhružek (menaces) k tomu, aby jiný musel ze strachu o život nebo z těžkého tělesného ublížení, jako je zmrzačení nebo ztráta údu, vykonat nějaký zákonný čin nebo dopustit se nějakého poklesku. 1 Bl. Comm 130; 4 Bl. Comm. 30. Viz Metus.

Durham. Palatinát v Anglii; jeho jurisdikce nad ním byla svěřena durhamskému biskupovi. Teprve zákon 6 & 7 Wm. IV, c. 19 ji svěřil jako zvláštní výsadu a privilegium Koruně. Jurisdikce durhamského soudního dvora (Durham Court of Pleas) byla převedena na Nejvyšší soudní dvůr (Supreme Court of Judicature) zákonem z roku 1873, který se nazývá „Judicature Act“.

Durham rule. Pravidlo formulované v rozhodnutí věci Durham. Posouzení trestní odpovědnosti z hlediska impulzivního jednání, jemuž nelze odolat. Pravidlo stanoví, že existuje-li důkaz, že obžalovaný trpěl duševní chorobou či poruchou v době, kdy byl protiprávní čin spáchán, není trestně odpovědný, jestliže bylo mimo jakoukoli pochybnost zjištěno, že čin byl produktem této duševní abnormality. Durham v. United States, C.A.D.C., 214 F.2d 862, 875. Tento test trestní odpovědnosti (prvně přijatý v r. 1954 rozhodnutím odvolacího soudu pro District of Columbia v citované věci) byl tímž soudem odmítnut v roce 1972, kdy soud přijal kritérium duševní choroby, vypracované Americkým ústavem práva (American Law Institute — ALI; odtud „ALI“ criterion) a uvedené v Model Penal Code § 4.01(1). U.S. v. Brawner, 471 F.2d 969. Týmž test podle vzorového trestního zákoníku byl také přijat velkým počtem dalších soudů. Viz Insanity.

During. Během. V průběhu něčeho; po celou dobu trvání něčeho; v čase něčeho; před počátkem a uplynutím něčeho. Continental Bank & Trust Co. of N. Y. v. Chemical Bank & Trust Co., 51 N.Y.S.2d 903, 909.

During the hours of service. Během pracovní doby. V zákoně o dělnických náhradách, znamená to pracovní dobu, plus přiměřený čas pro příchod a odchod (ingress and egress).

During the trial. Za trvání procesu, během procesu. Období od složení přísahy porotců do vydání verdiktu. Období od vznesení obvinění velkou porotou do vynešení závěrečného rozsudku (final judgment).

Dutch auction. Holandská dražba. Viz Auction.

Dutch lottery. Holandská loterie. Známá také jako „třídňová loterie“. Rozdílná od „Janovské loterie“ — Genoese lottery (viz tam). Metoda, podle které se pravidelně určuje počet a výše cen, všechny jsou ve hře najednou a o tom, zda určité číslo vyhraje nebo nevyhraje, rozhoduje náhoda (chance).

Duties. Povinnosti. Závazky. Ve svém nejobvyklejším významu je toto slovo synonymem daní, dávek, poplatků či cel; tj. daní z dovozu; ale někdy je používáno v širším smyslu, který zahrnuje všechny druhy daní, finančních závazků či státem uložených poplatků. Viz také Customs; Most favoured nation clause; Tariff; Toll; Tonnage—duty.

Duties of detraction. Daně z umenšení či úbytku. Daně, jimiž je zatíženo přestěhování majetku získaného děděním, ať už ze zákona či ze závěti z jednoho státu do druhého. Frederickson v. Louisiana, 23 How. 445, 16 L. Ed. 577; In re Stobels Estate, 5 App. Div. 621, 39 N.Y.S. 169. Srov. Droit de détraction.

Duties on imports. Dvozní daně. Tento termín neznamená jenom clo při samotném aktu dovozu, ale daň na dováženou věc. Není omezený na clo uložené při vstupu zboží do země, ale vztahuje se na daň uloženou poté, kdy věc do země vstoupila. Viz Customs Duties.

Duty. Povinnost. Lidské jednání, které přesně souhlasí se zákony, jež od nás požadují, abychom jich byli poslušni. Právní nebo morální závazek. Závazek, který má člověk ze zákona nebo smlouvy. Závazek přizpůsobit se zákonným normám rozumného chování ve světle očividných rizik. Karrar v. Barry County Road Com, 127 Mich. App. 851, 339 N.W.2d 653, 657. Povinné chování nebo služba. Povinnost (mandatory obligation) něco splnit. Huey v. King, 220 Tenn. 189, 415 S.W.2d 136. Závazná povinnost uznaná právem, vyžadující od osoby, aby se přizpůsobila určitým normám chování, v zájmu ochrany druhých před nepřiměřenými riziky. Samson v. Saginaw Professional Bldg., Inc., 44 Mich. App. 658, 205 N.W.2d 833, 835. Viz také Legal duty; Obligation.

Povinná věc; to, čím je osoba povinována; to, co jedna osoba dluží druhé. Závazek něco učinit. Slovo, které má širší význam než „debt“ (dluh), ačkoliv obě slova mají týž latinský ekvivalent „debitum“. Někdy je však termín „duty“ používán synonymně s termínem „debt“.

Takové povinnosti pokud jde o konání, péči či plnění, které má osoba v úřední nebo svěřenské funkci; jako je povinnost exekutora, kurátora, manažera atd.

V případech, které se týkají nedbalosti, termín „duty“ může být definován jako právem uznaná a sankcionovaná povinnost chovat se podle zvláštního pravidla chování vůči druhému; povinnost je neproměnlivě táž, člověk se musí přizpůsobit zákonně normě rozumného chování ve světle očividného rizika. Merluzzi v. Larson, 96 Nev. 409, 610 P.2d 739, 741. Slovo „duty“ je všude v Restatement of Torts používáno k označení faktu, že na činiteli se žádá, aby se choval náležitým způsobem s tím, že když tak nečiní, bere na sebe odpovědnost vůči druhému, kterému tuto povinnost chovat se náležitým způsobem dluží; takové jednání se pak stává právním případem. Restatement, Second, Torts, § 4. Viz Care; Due care.

V teorii práva (jurisprudence) je toto slovo korelátém slova (subjektivní) právo, resp. oprávnění (right). Kdekolí má tudíž někdo právo, existuje tomu odpovídající povinnost někoho jiného nebo lidí všeobecně.

„Duty“ označuje také daň nebo poplatek, které se platí státu za dovoz nebo vývoz zboží. Viz 19 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA). Viz také Customs; Customs duties; Tariff; Toll; Tonnage duty. Judicial duty. Viz Judicial.

Duty free. Bez cla. Výrobky nebo zboží cizího původu, které nepodléhají dovozním nebo vývozním daním. Viz Customs duties.

Duty of tonnage. Poplatek za tonáž. Poplatek, kterým je zatíženo plavidlo jako nástroj obchodu za vstup do přístavu, kotvení v něm a za jeho opuštění, jenž zahrnuje všechny dávky a cla bez ohledu na pojmenování nebo formu. Marine Lighterage Corporation v. Luckenbach S. S. Co., 139 Misc. 612, 248 N.Y.S. 71, 72.

Duty of water. Vláhová potřeba. Množství vody, jehož je při úsporném přivádění a používání k zavlažování půdy bez zbytečných ztrát zapotřebí k tomu, aby plodiny dobře rostly.

Duty to act. Povinnost jednat. Povinnost podniknout nějaký čin k zabránění škody druhému, jehož opomenutí může nebo nemusí být civilním deliktem; to závisí na okolnostech a vzájemném vztahu obou stran. Viz Emergency doctrine; Humanitarian doctrine.

Duumviri. (Od duo, dva a viri, muži). Obecné pojmenování, které staří Římané dávali úředníkům voleným ve dvojicích k zastávání nějakého úřadu či plnění nějaké funkce.

Duumviri municipales, byli dva na rok volení úředníci v městech a koloniích, kteří měli soudní pravomoc.

Duumviri navales byli důstojníci, jmenovaní aby posádkami obsazovali, vystrojovali a přezbrojovali námořnictvo.

Dux. Vojenský vládce provincie. Důstojník, který měl na starosti hranice impéria, nazývaný „dux limitis“. V té době začalo být toto slovo používáno jako čestný titul nebo jako označení hodnosti.

V římském právu vůdce či vojenský velitel. Velitel armády.

Ve feudálním a starém evropském právu vévoda; čestný titul či šlechtický stupeň. 1 Bl. Comm. 397.

Dwell. Bydlit. Mít příbytek; příslušet; obývat; žít v místě. Někdy se požaduje více než pouhá fyzická přítomnost. Musí být v souladu se zákonem. Kaplan v. Tod, 257 U.S. 228, 45 S. Ct. 257, 69 L. Ed. 585. Přebývat, mít trvalé nebo dočasné bydliště. Termín je synonymní s obývat (inhabit), žít (live), pobývat (sojourn), příslušet (reside), zůstat (stay) a někde spočinout (rest). Viz také Domicile; Residence.

Dwelling. Dům nebo jiná stavba, ve které někdo žije; sídlo (residence); příbytek (abode); obydlí (habitation); byt nebo budova nebo skupina budov obývaná rodinou jako bydliště. Stavba užívaná k bydlení.

V majetkových převodech či postupech zahrnuje všechny budovy připojené k obytné budově nebo s ní spojené. V trestním právu (např. pokud jde o loupež) znamená budovu nebo její část, stan, pojízdné obydlí, vozidlo nebo jiný uzavřený prostor, který je používán nebo určen k tomu, aby byl používán jako lidské obydlí, dům nebo sídlo.

Podle zákona zakazujícího vloupání a vstup (breaking and entering) do obytného domu „dwelling house“ je testem pro určení, zda je budova takovým domem, to, zda je pravidelně používán a jako místo ke spánku. Wallace v. State, 63 Md. App. 399, 492 A.2d 970, 973.

Dwelling defense. Obrana obydlí. V mnoha jurisdikcích je osobě v jejím obydlí povoleno použít i smrtící síly k své vlastní ochraně a k ochraně domácnosti a obydlí samého před útokem na základě principu, že dům člověka je jeho hradem. State v. Couch, 52 N.M. 127, 193 P.2d 405. Model Penal Code §§ 3.11, 3.06(3)(d) (Vzorový trestní zákoník).

D. W. I. V genealogických tabulkách zkratka pro „died without issue“ (zemřel bez potomka). Také zkratka pro delikt „driving while intoxicated“ (řízení pod vlivem alkoholu) (viz tam).

Dyer Act. Dyerův zákon. Federální zákon o krádežích motorových vozidel (National Motor Vehicle Theft Act) z r. 1919 klasifikuje jako trestný čin přepravovat v me-

zistátním nebo zahraničním obchodě ukradené motorové vozidlo, o kterém je známo, že bylo ukradeno, nebo přijímat či ukrývat takové motorové vozidlo s vědomím, že bylo ukradeno; vědomost o jeho mezistátní přepravě není pro vinu podstatná. Odom v. U.S., C. A. Fla., 377 F.2d 853. 18 U.S.C.A. §§ 2311–2313. (Anotovaný zákoník USA.)

Dying declaration. Viz Declaration.

Dying without issue. Úmrtí bez potomka. Úmrtí bez dítěte narozeného buď před smrtí zesnulého nebo po ní. V common law tato fráze znamená samu neexistenci potomka a ne úmrtí bez potomka žijícího v době smrti prvního nabyvatele. Toto pravidlo však bylo v mnoha rozhodnutích změněno; řada států USA zastává názor, že výraz „Dying without issue“ se stejně jako podobné výrazy vztahuje k době smrti strany a ne k samé neexistenci potomka. Viz také Failure of issue.

Úmrtí bez dětí neznámá neexistenci potomka v jakémkoli neurčitě budoucím časovém období, ale nezanechání dětí v čase smrti odkazovatele. Zákon dává přednost převedení dědičných majetků, a omezení typu „dying without issue“ se vztahuje k ohraničenému období, stanovenému v poslední vůli, spíše než k časově neurčitě neexistenci potomka. Kde z kontextu jasně vyplývá, že zůstavitel zamýšlel, aby fráze „die without is-

sue“ znamenala to, že zemře-li bez dítěte ještě za života zůstavitele první osoba, která byla obdařena odkazem, nastoupí na její místo osoba druhá, čímž chtěl tak předejít omylu, je třeba slova „die without issue“ chápat tak, že znamenají zemřít za života pořizovatele závěti. Martin v. Raff, 114 Ind. App. 507, 52 N.E.2d 839, 845.

Dynamite instruction. Aktivizující instrukce. Instrukce, kterou dává soudce porotě poté, co mu oznámila, že není schopna se v trestní věci shodnout na verdiktu. V této instrukci soudce informuje porotce, že jsou povinni brát v úvahu názory druhých porotců a přizpůsobit své vlastní názory, kde je to možné. Allen v. United States, 164 U.S. 492, 17 S. Ct. 154, 41 L. Ed. 528. Tento typ instruování poroty (také nazývaný „Allen charge“ [Allenův příkaz]) je v některých státech USA zakázán; např. California, People v. Grainer, 19 Cal. 3d 835, 566 P.2d 997, 139 Cal. Rptr. 861. Viz také Allen charge.

Dynasty. Dynastie. Posloupnost panovníků v téže rodové linii nebo rodině. Mocná a vlivná skupina nebo rodina, jejíž existence se udržuje po řadu generací.

Dysnomy. Špatné zákonodárství; přijímání špatných zákonů.

Dyspareunia. Neschopnost ženy snášet pohlavní akt, leda s velkými obtížemi a bolestí (anaphrodisia).

E

E. Jako zkratka toto písmeno může znamenat „Exchequer“, „English“, „Edward“, „Equity“, „East“, „Eastern“, „Easter“, „Ecclesiastical“. Latinská předložka z, po, podle. Objevuje se v mnoha latinských větách; v této podobě však pouze před souhláskou.

Ea. Sax. Vodní plocha (moře, jezero) nebo řeka; rovněž hladina řeky v ústí do moře mezi vysokým a nízkým vodoznakem.

Each. Každý. Zájmeno distributivní, které označuje nebo vymezuje každou jednotlivou osobu nebo věc ze skupiny osob nebo věcí; každý jeden ze dvou nebo více osob nebo věcí samostatně vymezených a vytvářejících celek. Ve smlouvě o úvěru použití pojmu má za následek vytvoření několika jednotlivých závazků. Slovo „kterýkoliv“ (any) je ekvivalentním se slovem „každý“ (each). Conerty v. Richtsteig, 308 Ill. App. 321, 31 N.E.2d 351. „Každý“ je synonymem pro „všechny“ (all), neboť oba výrazy vyjadřují celkovost a všeobsažnost, avšak liší se navzájem úhlem pohledu; „všechny“ spojuje a „každý“ rozděluje. Knox Jewelry Co., Inc. v. Cincinnati Ins. Co., 130 Ga. App. 519, 203 S.E.2d 739, 740.

Eadem causa diversis rationibus coram iudicibus ecclesiasticis et secularibus ventilatur. Stejná věc je před církevním a světským soudcem dokazována na základě různých zásad.

Eadem est ratio, eadem est lex. Stejná příčina (důvod), (tudíž) stejný zákon.

Eadem mens praesumitur regis quae est juris et quae esse debet, praesertim in dubiis. V pochybnostech platí domněnka, že úmysl panovníka je shodný s duchem zákona a s tím, co má být.

Ea est accipienda interpretatio, quae vitio caret. Má být přijat takový výklad, který je prost vad (chyb). Zákon nezamýšlí zlo.

Eagle. Ve Spojených státech zlatá mince v nominální hodnotě deseti dolarů.

Ea intentione. S tímto úmyslem. Uvedeno nikoli proto, aby byla stanovena podmínka, ale proto, aby byla založena důvěra a jistota.

Ealder or ealding. Stařešina. Ve starém saském právu stařešina nebo náčelník.

Ealderman or ealdorman. Obecní starší. Funkce saského obecního zástupce; radní; titul podobný titulu dánského vévody (earl) a římského senátora (senator). Viz Alderman.

Ealdor-biscop. Arcibiskup.

Ealdorburg. Sas. Sídlní, hlavní město. Zastaralé.

Ealhorda. Sas. Privilegium, právo soudit a vařit pivo. Zastaralé.

Ea quae, commendandi causa, in venditionibus dicuntur, si palam appareant, venditorem non

obligant. Za to, co je doporučeno k prodeji a čehož vlastnosti jsou zjevné, prodávající neručí.

Ea quae dari impossibilia sunt, vel quae in rerum natura non sunt, pro non adjectis habentur. Na to, co nelze odevzdat nebo co není součástí věcí, lze pohlížet jako na věci, které nejsou připojeny (nejsou součástí dohody).

Ea quae in curia nostra rite acta sunt debitae executioni demandari debent. To, co bylo řádně vyrovnáno před naším soudem, má být řádně předáno k výkonu rozhodnutí.

Ea quae raro accidunt non temere in agendis negotiis computantur. Na to, k čemu dochází zřídka, nelze bez dostatečného důvodu v obchodním řízení brát ohled.

Earl. Hrabě. Šlechtický titul, původně v Anglii nejvyšší, nyní v pořadí třetí, mezi markýzem a vikontem – odpovídající francouzskému „comte“ a německému „Graf“. Výraz je saského původu a je nejstarším z anglických šlechtických titulů. Dědičnost titulu poprvé zavedl Vilém Dobyvatel a uděloval jej jako odměnu svým šlechticům; na podporu jejich stavu přikázal jednu třetinu z peněžitých pokut prisouzených šerifovým soudem a udělených ve všech soudních sporech v hrabství, z čehož pochází jejich starší titul „shiremen“. V současné době se titul neváže k žádnému územnímu, osobnímu nebo soudnímu právu, nýbrž je pouze propůjčením šlechtického titulu a dědičného křesla ve Sněmovně lordů.

Earldom. Titul hraběte. Hodnost nebo soudní pravomoc hraběte. Dnes, kdy soudní pravomoc byla přenesena na šerify, se zachoval pouze titul. 1 Bl. Comm. 339.

Earles-penny or earl's penny. Záloha. Část platby. Viz Earnest.

Earlier maturity rule. Přednostní splatnost. Podle této zásady prioritní dluhopisy jsou přednostně splaceny tehdy, jestliže prodej zajištěné věci nestačí k úhradě všech závazků. Scherk v. Newton, C.C.A. Colo., 152 F.2d 747, 749.

Earl Marshal of England. Anglický lord maršál. Vysoký státní hodnostář, pod jehož jurisdikci dříve spadalo několik soudů, jako např. rytířský soud nebo čestný soud. V jeho působnosti byl erbovní úřad a vojenské učiliště. Byl také soudcem dnes již zrušeného maršálského soudu. Funkce lorda maršála vznikla dávno ve středověku a po dlouhá staletí byla dědičnou funkcí rodu Howardů. 3. Bl. Comm. 68, 103.

Ear-mark. Značka. Označení, kterým se odlišují předměty od věcí jiných. Původně a doslovně vrub na uchu; způsob značkování ovcí a jiného dobytka.

O věcech lze říci, že jsou označeny (*ear-marked*) tehdy, jestliže je lze identifikovat a rozlišit od jiných věcí stejné kvality.

Označit. Oddělit od jiných.

Peníze nejsou označeny, ale pojmu (*ear mark*) se běžně používá pro tajně označení bankovek.

Ear-mark rule. Zásada, podle níž v procesu oběhu peněz nebo ukládání do peněžních fondů banky, peníze ztrácejí svou identitu, výsledkem čehož je, že věřitelé ztrácejí prioritní právo k jednotlivým bankovkám.

Earn. Vydělat si. Získat prací, činností nebo výkonem. *Hartford Electric Light Co. v. McLaughlin*, 131 Conn. 1, 37 A.2d 361, 363. Vydělaný (*earned*) je zasloužený prací nebo činností. Vydělat znamená činit to, co dává právo na odměnu, nehledě na to, zda odměna je přijata nebo nikoli; nabytí prací, činností nebo výkonem. *Cold Metal Process v. C.I.R., C.A., 247 F. 2d 864, 872. 264, 872.*

Earned income. Prací získaný příjem. Příjem z pracovní činnosti (*např.* mezd, platů nebo honorářů); na rozdíl od pasivních příjmů, příjmů z cenných papírů nebo jiných bezpracných příjmů. *Viz I.R.C. (Internal Revenue Code — Zákoník o vnitřních daních) § 991.* V oblasti daní pojem obecně vyjadřuje všechny příjmy, které nejsou kapitálovými zisky. *U.S. v. Van Dyke, C.A. Fed., 696 F.2d 957, 962. Viz také Earnings; Income.*

Earned income credit. Úvěr na příjem. Návrtný úvěr osvobozený od daní na pracovní odměnu ve stanovené výši poskytovaný pracujícím s nízkým příjmem, kteří přispívají na nezaopatřené děti. Výše úvěru je snížena poměrně (*dollar for dollar*), jestliže příjem (nebo upravený hrubý příjem) převyšuje stanovenou částku.

Earned premium. Pojistný bonus. V pojišťovnictví ten díl pojistného, který je vyměřen pro uplynulé pojistné období. „Pojistná prémie“ je rozdíl mezi částkou placenou pojištěncem a náhradou vyplacenou pojišťovací společností při výpovědi pojistné smlouvy před sjednaným termínem. *Price v. Guaranty Nat. Ins. Co., Okl., 456 P.2d 108, 111.*

Earned surplus. Čistý zisk. Ten zisk, který vznikl při odečtení nákladů z prodejní ceny, na rozdíl od přebytku (*paid-in surplus*), který vznikl z jiných zdrojů, *např.* z prodeje kmenových akcií s prémie. Pojem se vztahuje k akumulaci čistého zisku; je to část převisu, která je čistým přebytkem, výnosem nebo přírůstkem, vzniklá po odečtení nákladů, ale před rozdělením dividend a která nebyla převedena do deklarovaného jmění nebo do rezervního fondu nebo přeměněna k jiným zákonem povoleným účelům. *Conine v. Leikam, Okl., 570 P.2d 1156, 1160.*

Earned. Osoba s vlastním příjmem. Ten, kdo vlastním úsilím získává vlastní příjem (*např.* pracující za mzdu) nebo ten, kdo vlastní majetek, který příjem vytváří, nebo oba. *Wells v. Commissioner of Internal Revenue, C.C.A. Minn. 63 F.2d 425, 430.*

Earnest. Záruka. Zaplacení části kupní ceny prodáváňeho zboží nebo doručení části takového zboží jako smluvní záruky. Peněžní nebo věcná záruka odevzdaná před svědky mezi smluvními stranami nebo potvrzení kupní smlouvy. *Viz Earnest money.*

Earnest money. Záloha. Část ceny splacená kupujícím v době uzavření kupní smlouvy k vyjádření úmyslu a schopnosti kupující strany dostát smlouvě. Obvykle se záloha platí před splacením kupní ceny. Smlouva

často stanoví, že záloha propadá, jestliže kupující nedodrží smlouvu. Uložení části platby kupní ceny, která má být započtena v budoucnosti. *Bishop Ryan High School v. Lindberg, N.D., 370 N.W.2d 726, 728.* Ve smlouvách o nemovitostech výraz znamená, že je-li v poměru k ceně nemovitosti předem zaplacená malá částka, jde o záruku, že smluvní strana je v dobré víře splatit zůstatek. Jestliže se prokáže nedostatek její dobré vůle, záruka propadá. *Mortenson v. Financial Growth, Inc., 23 Utah 2d 54, 456 P.2d 181, 184. Viz také Binder; Down payment.*

Earning capacity. Pracovní schopnost. Výraz vyjadřuje schopnost pracovníka prodávat svou práci nebo poskytované služby na trhu práce, který je mu přiměřeně přístupný, s ohledem na celkové snížení jeho pracovní schopnosti následkem úrazu, na předchozí tělesnou nebo duševní nezpůsobilost, na jeho povolání, věk v době újmy na zdraví, na povahu újmy a na výši jeho příjmu před rozhodnou událostí. *Sims v. Industrial Commission, 10 Ariz. App. 574, 460 P.2d 1003, 1006.* Výraz nemusí nezbytně vyjadřovat skutečný příjem poškozeného v době, kdy k újmě na zdraví došlo, ale vztahuje se k takovému příjmu, který na základě odborného vzdělání, praxe a získaných zkušeností v podnikání je jednotlivá osoba schopna dosáhnout.

„Pracovní schopnost“ manžela nebo manželky pro účely určení výše podpory, kterou lze stanovit na vyživování manžela, není výše, kterou by daný manžel mohl teoreticky vydělávat, ale je takovou částkou, kterou by mohl reálně získat za podmínek daných zdravotním stavem, věkem, duševní a fyzickou schopností a odborností. *Com ex. rel. Malizia v. Malizia, 229 Pa. Super. 108, 324 A.2d 386, 388.*

Způsobilost, připravenost a ochota pracovat ve spojení s tím, mít příležitost pracovat.

Earning power. *Viz Earning capacity.*

Earnings. Výdělek. Odměna za práci; tzn. peníze za provedení práce, poskytnutí služeb, za prodej zboží, apod. Příjem získaný fyzickou osobou nebo obchodní společností. Příjmy obecně zahrnují (avšak nikoli výlučně): mzdu a pracovní odměnu, příjem z úroků a dividend a příjem ze samostatné výdělečné činnosti. Pojem má širší význam než „mzda“ (*wages*). *Viz také Commissions; Compensations; Dividend; Gross earnings; Income; Premium; Real earnings; Retained earnings; Salary; Wages.*

Gross earnings. Hrubý zisk. Celkový příjem ze všech zdrojů bez srážek, osvobození od srážek nebo jiné redukce příjmu pro výpočet zdanitelného základu. *Viz také Gross income.*

Net earnings. Čistý (provozní) zisk. Převis hrubého provozního zisku nad hrubými provozními výdaji vzniklými při tvorbě takového zisku. Pro daňové účely čistý zisk je číslo určující zdanitelný příjem. Pro účetní účely čistý zisk je obvykle stanoven po odečtení daně z příjmů. *Viz také Net income. Surplus earnings. Viz Surplus.*

Earnings and profits. Ekonomický zisk. Daňový ukazatel aplikovaný při danění akciových společností, jenž udává objem zisku určeného k rozdělení jako podílů akcionářům, který není akumulován. Takové rozdělení se přemění na podíl akcionářů na zisku do výše likvidního a akumulovaného ekonomického zisku. *Viz také Accumulated earnings tax; Accumulated taxable income.*

Earnings per share. Výnos na akcii. Obecná míra hodnoty kmenové akcie. Míra je stanovena dělením čistého ročního zisku (po odečtení úroků a prioritních dividend) počtem nesplacených kmenových akcií.

Earnings report. Zpráva o výnosech. Výkaz podnikatele o zisku a ztrátách; obvykle vydávaná veřejnými (vládou založenými) společnostmi čtvrtletně.

Earth. Půda. Půda všeho druhu, včetně šterku, zeminy, jílu a hlíny, odlišná od horniny.

Ear-witness. Svědek, který vypovídá, co sám slyšel. V důkazním řízení ten, kdo tvrdí nebo může dosvědčit, že všechno slyšel sám. *Viz také Voice-print.*

Ease. Pohodlí, útěcha, spokojenost, požitek, blaženost, potěšení, uspokojení.

Easement. Věcné právo k cizí věci (služebnost). Právo užívat cizí věc. Tradičně byla užívací práva omezoována. Nejdůležitějšími bylo právo cesty a právo k protékající vodám. Služebnost byla zřizována častěji k sousedním pozemkům než k osobě vlastníka (pozemková služebnost — *easement appurtenant*), než jako osobní služebnost (*easement in gross*) vázaná na určitou osobu. Pozemek, k němuž byla zřízena pozemková služebnost, je označován jako panující pozemek (*dominant tenement*) a pozemek, jenž je zatížen služebností, je pozemkem služebným (*servient tenement*).

Právo vlastníka pozemku, užívat cizí pozemek na základě oprávnění k zvláště stanovenému účelu, jenž není v rozporu s všeobecným právem vlastníka cizího pozemku.

Právo cizí osoby k pozemku. Prvotním znakem služebnosti je, že její břemeno nese vlastník pozemku, ke kterému byla služebnost zřízena, a to je vyjádřeno tím, že pozemek konstituuje služebný pozemek (*servient tenement*) a služebnost konstituuje panující pozemek (*dominant tenement*). *Potter v. Northern Natural Gas Co., 201 Kan. 528, 441 P.2d 802, 805.* Právo k pozemku, který má být užíván. Na rozdíl od „koncese“, která je pouhým udělením osobního práva provádět některé úkony na pozemku. *Logan v. McGee, Miss., 320 So.2d 792, 793.*

Viz také Affirmative easement; Non-continuous easement; Prescriptive easement.

Access easement. *Viz Access.*

Affirmative easement. Záporná (afirmativní) služebnost. Služebnost, podle níž vlastník služební nemovitosti musí strpět vykonání něčeho, jako *např.* průchod přes pozemek nebo čerpání vody na pozemku.

Apparent easement. Zjevná služebnost. Služebnost, jejíž existence zjevně vyplývá z povahy nebo podmínek výkonu jednoho z vlastnických práv tak, že je na pohled viditelná nebo rozpoznatelná.

Appurtenant easement. *Viz Appurtenant easement, níže.*

Appurtenant easement. Pozemková služebnost. Nemajetkové právo, které je přidruženo k panujícímu právu a které se váže k pozemku, k němuž je služebný pozemek zřízen a s nímž je smluvně převoditelný. *Fort Dodge, D.M. & S. Ry. v. American Community Stores Corp., 256 Iowa 1344, 131 N.W.2d 515, 521.* Musí existovat panující pozemek (nemovitost) a služebný pozemek (nemovitost). Právo služebnosti, které se váže k pozemku a které se převádí sním. *First Nat. Bank of Amarilo v. Amarilo Nat. Bank, Tex. Civ. App., 531 S.W.2d 905, 907.* Nemajetkové právo, jenž je vázáno na vyšší a nadřazené právo anebo věc, jež je při-

pojena k cennější věci a je její součástí a jež není schopná samostatné existence, je-li oddělena od pozemku, k němuž patří.

Discontinuing easement. Nestálá (diskontinuitní) služebnost. Nikoli trvalá, přetřžitá nebo skrytá služebnost je taková služebnost, k jejímuž výkonu je třeba lidského zásahu. Takovou služebností je právo cesty nebo právo čerpat vodu.

Easement by estoppel. Služebnost zřízená překážkou uplatnění práva (*estoppel* — viz heslo). Služebnost, jež vznikne tím, že vlastník ze své vůle zřídí na svém pozemku zjevnou služebnost a jiná osoba, jednjíc rozumně, má za to, že služebnost je stálá a na základě této víry učiní něco, co by jinak neučinila nebo se zdrží vykonat něco, co by jinak vykonala. *U. S. v. Thompson, D. C. Ark., 272 F. Supp. 774, 784.*

Easement by implication. Služebnost vzniklá z předpokladu její existence. Služebnost vytvořená právní normou a potvrzená rozhodnutím soudu o převodu vlastnictví k pozemku, kdy vlastník dvou parcel užíval jednu z nich ve prospěch druhé tak, že při prodeji zvýhodněného pozemku mohl kupující rozumně předpokládat bez dalšího zjišťování, že takový prospěch byl součástí předmětu kupní smlouvy. *Boyd v. Mc.Donald, 81 Nev. 642, 408 P.2d 717, 721.*

Easement by prescription. Vydržená služebnost. Způsob nabytí věcného práva k pozemku dlouhodobým trvalým užíváním, vztahující se pouze na osobní užívání žadatele, jeho předků nebo postupitelů (*grantorů*). Doba nepřerušeno užívání pozemku musí být obvykle stejně dlouhá jako je zákonná lhůta pro řádnou (*adverzní*) držbu (*adverse possession*).

Easement in gross. Osobní služebnost. Osobní služebnost se neváže k žádnému právnímu titulu k pozemku a ani nepatří osobě z titulu jejího vlastnického práva k jinému pozemku. Je pouhým osobním oprávněním nebo užívacím právem k cizímu pozemku; je čistě osobní a obvykle končí smrtí obmyšleného (*grantee*). *Shingleton v. State, 260 N.C. 451, 133 S.E.2d 183, 185.*

Easement of access. Právo přechodu. Právo volného vstupu na pozemek a odchodu na cestu (*ulici*), která je pozemkovou služebností k pozemku vlastníka parcely.

Easement of convenience. Služebnost pohodlnějšího užívání. Právo, jež přináší výhody, pohodlí nebo lepší užívání panujícího pozemku (nemovitosti) nebo jiných práv s ním spojených.

Easement of natural support. Služebnost zakládající právo vedlejší podpory pozemku, vyplývající z jeho přirozené polohy a poskytující tak držitelu pozemku právo na jeho ochranu ze stran sousedících pozemků.

Easement of necessity. Nutná služebnost. Služebnost, jež je nezbytná pro užívání práva k panujícímu pozemku (nemovitosti). Vzniká podle práva tehdy, jestliže postupovaný pozemek je zcela odříznut od přístupové cesty pozemkem postupce (*grantor*) nebo pozemkem postupce a další osoby. *Tarr v. Watkins, 180 Cal. App.2d 262, 4 Cal. Rptr. 293, 296.*

Equitable easements. Stejně služebnosti. Tak se někdy označují zvláštní služebnosti vzniklé odvozením z původního společného vlastnictví sousedících vlastníků, se specifickým účelem, jako jsou účelové stavby nebo s nepřímými privilegii k určitému využití. Pojmu se často užívá ve smlouvě o omezení stavební činnosti.